

TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI
TÜRKİYE ANNE ÇOCUK ve ERGEN SAĞLIĞI ENSTİTÜSÜ

2018

BİRİM
FAALİYET
RAPORU

TÜŞEB

Türkiye Anne, Çocuk ve
Ergen Sağlığı Enstitüsü

TÜRKİYE ANNE ÇOCUK ve ERGEN SAĞLIĞI ENSTİTÜSÜ

2018 YILI BİRİM FAALİYET RAPORU

Adres: Aziz Sancar Araştırma Merkezi,
Yeni Bayındır Mahallesi, Mavi Göl Cd. 06270
Mamak/Ankara

Aralık-2018-Ankara

İÇİNDEKİLER

1. GENEL BİLGİLERİ.....	1
1.1. VİZYON ve MİSYON.....	1
1.1.1. VİZYONUMUZ.....	1
1.1.2. MİSYONUMUZ.....	1
1.2. YETKİ, GÖREV ve SORUMLULUKLAR	1
1.3. ÖRGÜT YAPISI.....	3
1.3.1. TÜSEB Teşkilat Şemasında TAÇESE’ nin Yeri	3
1.3.2. TAÇESE Teşkilat Şeması.....	3
1.4. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER	4
1.4.1. FİZİKSEL YAPI.....	4
1.4.2. ÖRGÜT YAPISI.....	4
1.4.2.1. Bilim Kurulları	4
1.4.2.2. Enstitü Bünyesinde Yönetmelikle Tanımlanmış Birimler;	4
1.4.3. BİLGİ ve TEKNOLOJİK KAYNAKLAR	4
1.4.4. KULLANILAN BİLİŞİM SİSTEMLERİ	5
1.4.5. İNSAN KAYNAKLARI	5
1.4.6. SUNULAN HİZMETLER.....	5
1.4.7. YÖNETİM ve İÇ KONTROL SİSTEMİ.....	5
2. AMAÇ VE HEDEFLER	6
2.1. İDARENİN AMAÇ ve HEDEFLERİ	6
2.2. TEMEL POLİTİKALAR ve ÖNCELİKLER	6
3. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER	8
3.1. MALİ BİLGİLER	8
3.2. PERFORMANS BİLGİLERİ.....	8
3.2.1. FAALİYET ve PROJE BİLGİLERİ	8
3.2.1.1. Kurumsallaşma Faaliyetleri.....	8
3.2.1.2. Enstitü Yönetmeliğinde Tanımlanan Görev-Sorumluluklar Kapsamında Yürütülen Faaliyetler	9
3.2.1.3. BİLİM KURULU ve ÇALIŞMA GRUBU TOPLANTILARI.....	18
3.2.1.4. 2018 YILI TOPLANTI, ÇALIŞTAY ve ETKİNLİKLER	20
4. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	27
4.1 Güçlü özellikler	27
4.2.Zayıf özellikler	27
4.3.Fırsatlar.....	28
4.4.Tehditler	28
4.5. Değerlendirme	28
5.ÖNERİ VE TEDBİRLER.....	28

ŞEKİLLER

Şekil 1 TÜSEB Teşkilat Şeması	3
Şekil 2 TAÇESE Teşkilat Şeması.....	3

TABLolar

Tablo 1 TAÇESE Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar Tablosu	4
Tablo 2 TAÇESE İnsan Kaynakları Tablosu (Fiili Çalışan)	5
Tablo 3 TAÇESE Fiili Çalışan Personel Eğitim Durumu Tablosu.....	5
Tablo 4 TAÇESE Fiili Çalışan Personel Eğitim Durumu Tablosu.....	5
Tablo 5 2018 Yılı Mali Durum Tablosu	8

KISALTMALAR

TAÇESE: Türkiye Anne, Çocuk ve Ergen Sağlığı Enstitüsü

TÜSEB: Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

SKH: Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri

BM: Birleşmiş Milletler

BKH: Binyıl Kalkınma Hedefleri

DSÖ: Dünya Sağlık Örgütü

SB: Sağlık Bakanlığı

HSGM: Türkiye Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

CİMER: Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

SUNUŞ

Türkiye Anne, Çocuk ve Ergen Sağlığı Enstitüsü (TAÇESE) 26.12.2014 tarih ve 29187 Resmi gazetede yayınlanan 6569 Sayılı Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB) Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 11. Maddesinin c bendi gereğince kurularak faaliyetlerine başlamıştır. Enstitünün yapılanması ve faaliyetlerine Dair Yönetmelik 24 Kasım 2017 Tarih ve 30250 Sayılı Resmi Gazetede yayınlamıştır.

Türkiye, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile ilgili hazırlık çalışmaları kapsamında 9 Temmuz 2018 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 703 sayılı, “Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması amacıyla Bazi Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin “ 101. Maddesi b bendi ile 6569 sayılı kanunun 1-11 nolu maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır. 15 Temmuz 2018 Tarih ve 30479 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 4 sayılı bakanlıklara bağlı ilgili ilişkili kurum ve kuruluşlar ile diğer kurum ve kuruluşların teşkilatı hakkında cumhurbaşkanlığı kararnamesinin 672 maddesinin c bendine göre tekrar yürürlüğe girmiştir.

Enstitünün hedefi ülkemizde; Anne, çocuk ve ergen sağlığı alanındaki sorunları tanımlama, çözme ve önlemeye yönelik; ulusal ve uluslararası çok paydaşlı, kanıta dayalı ileri araştırma ve projeler geliştiren lider bir kurum olmaktır.

Enstitü, bu hedefini, araştırmacılara bilimsel ortam temin etmek, kamu hukuku ve özel hukuk tüzel kişileri ile işbirliği yaparak bilimsel araştırmalar yapmak, yaptırmak, bu araştırmaları koordine etmek, teşvik etmek, AR-GE lere katkı sağlamak suretiyle yerine getirecektir.

1. GENEL BİLGİLERİ

1.1. VİZYON ve MİSYON

1.1.1. VİZYONUMUZ

Ülkemizde; anne, çocuk ve ergen sağlığı alanındaki sorunları tanımlama, çözme ve önlemeye yönelik; ulusal ve uluslararası çok paydaşlı, kanıta dayalı ileri araştırma, projeler geliştiren lider bir kurum olmaktır.

1.1.2. MİSYONUMUZ

Ülkemizdeki her anne, çocuk ve ergen için uygulanabilir, geliştirilebilir en yüksek fiziksel ve ruhsal sağlık standartlarının oluşmasına katkıda bulunmak.

1.2. YETKİ, GÖREV ve SORUMLULUKLAR

1.2.1. TÜRKİYE ANNE ÇOCUK ve ERGEN SAĞLIĞI ENSTİTÜSÜ'NÜN (TAÇESE) YETKİ, GÖREV ve SORUMLULUKLARI

a) Her yıl anne, çocuk ve ergen sağlığı konusunda, **istatistiklerle belirlenmiş öncelikli ülke sorunları ile ilgili, kalkınma planı hedeflerini ve Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulunun belirlediği öncelikleri de dikkate alarak**, ülkemizin ileri teknoloji ve inovasyon ihtiyacını karşılamak üzere özendirilecek çalışma alanlarını ilan etmek. Araştırma projeleri için çağrıda bulunmak, mali ya da bilimsel destek sağlamak, bunları koordine etmek, teşvik etmek, izlemek ve bu amaçla program ve projeler geliştirmek. Proje pazarı, bilim fuarı, yarışma ve benzeri etkinlikleri düzenlemek. Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde teminatlı veya teminat alınmaksızın hibe ve/veya kredi olarak sermaye desteği vermek ve ön ödemede bulunmak.

b) Anne, çocuk ve ergen sağlığı ile ilgili hastalıkların nedenlerinin belirlenmesi, önlenmesi, teşhis ve tedavilerine yönelik teknik ve yöntemlerin üretimi, kullanılması ve bunlardan yararlanılmasını sağlamak; bu maksatla özel, vakıf veya kamu sektöründe ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği ve ortaklıklar yapmak; bu alanlardaki girişimciliği desteklemek.

c) Yönetim kurulunca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde fikri mülkiyet haklarını koruyacak ve geliştirecek şekilde TAÇESE görev alanındaki ulusal ve uluslararası patentleri takip etmek, yeni patent başvuru alanlarını keşfetmek ve gerçekleştirmek fikri haklar, lisans ve bilgi aktarımı amacıyla girişimlerde bulunmak, fikri mülkiyet ve lisans haklarının satın alınmasını, satılmasını ve bu konuda ortaklık yapılmasının sağlanması konusunda Başkana teklifte bulunmak.

d) AR-GE sonucu üretilen veya geliştirilen aşı, ilaç, tıbbi cihaz ve ürün ile teşhis ve tedaviye yönelik teknik ve yöntemlerin üretimini, tanıtımını, kullanılmasını ve bunlardan yararlanılmasını sağlamak, bu maksatla ilgili sektörlerle iş birliği ve ortaklıklar yapmak; elde edilen çıktıların ticari değere dönüştürülmesini ve bu alanlardaki girişimciliği desteklemek.

e) Görev ve yetkileri kapsamında yurt içinde veya yurt dışında, kamu ve özel hukuk tüzel kişilerine ait sağlık kurumları, araştırma hastaneleri, enstitüler, AR-GE merkezleri ve laboratuvarları, insan kaynağı, fiziki mekân ve altyapı, donanım, finansman dâhil her türlü kaynağı iş birliği ve/veya birlikte kullanım protokolü çerçevesinde kullanmak veya kendisine ait kaynakları kullanırmak.

f) Yönetim kurulunca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde görev alanında araştırmacılara bilimsel ortam temin etmek.

g) Görev alanında Bakanlık ve bağlı kuruluşlarınca talep edilecek saha araştırmaları, AR-GE, yayın ve danışmanlık hizmetlerini yerine getirmek.

h) Kamu kaynağı kullanılan projeler ile kamu kurum ve kuruluşlarının finanse ettiği projelere başvurmak.

i) Bakanlık bağlı kuruluşları, yükseköğretim kurumları, özel sektör ve uzmanlık dernekleri ile iş birliği içerisinde anne, çocuk ve ergen sağlığı ile ilgili sağlık hizmetlerinde ve eğitimlerinde kalite ve

akreditasyon kurallarının belirlenmesinde Türkiye Sağlık Hizmetleri Kalite ve Akreditasyon Enstitüsüne bilimsel katkı sağlamak ve adı geçen Enstitü ile iş birliği yapmak.

j) Enstitü ilgi alanlarındaki bilim ve teknolojik gelişmelerin uygulamaya aktarılması ve AR-GE' nin özendirilmesi maksadıyla seminer, sempozyum, kolokyum, kurs, konferans ve benzeri etkinlikler ile sertifika verilmesi öngörülen eğitim-öğretim programlarını düzenlemek ve uygulamak.

k) Anne, çocuk ve ergen sağlığı alanlarında çalışan uluslararası kuruluşlarla ortak çalışmalar ve projeler geliştirmek. Bilimsel ve teknolojik gelişmelerle ilgili yayınlarını takip etmek, gerekli görülenleri tercüme ettirerek yayımlamak, görev ve faaliyet alanı ile ilgili yayınlar yapmak.

l) Savaş, doğal afet gibi kriz durumlarında kullanılmak üzere; anne çocuk ve ergen sağlığı ile ilgili alanlarda ulusal gerçeklerimize uygun, maliyet etkin, uygulanabilir projeler geliştirmek.

m) Türkiye'de anne, bebek ölüm ve sezeryan oranlarını azaltmaya yönelik projeleri desteklemek.

n) Antenatal, yeni doğan, evlilik öncesi ulusal tarama programlarının güncellenmesi konusunda, dünyadaki iyi klinik uygulama örnekleri doğrultusunda bilimsel görüş belirtmek, bu konuda ileri teknoloji ve inovasyon ihtiyacını karşılamak.

o) Enstitü ilgi alanındaki mevzuatların taramasını yaparak uluslararası iyi uygulama örnekleri doğrultusunda güncel önerilerde bulunmak.

p) Enstitü ilgi alanındaki konularda e-devlet sistemleri üzerinden kurumlar arası koordinasyonu artırıcı projeleri geliştirmek.

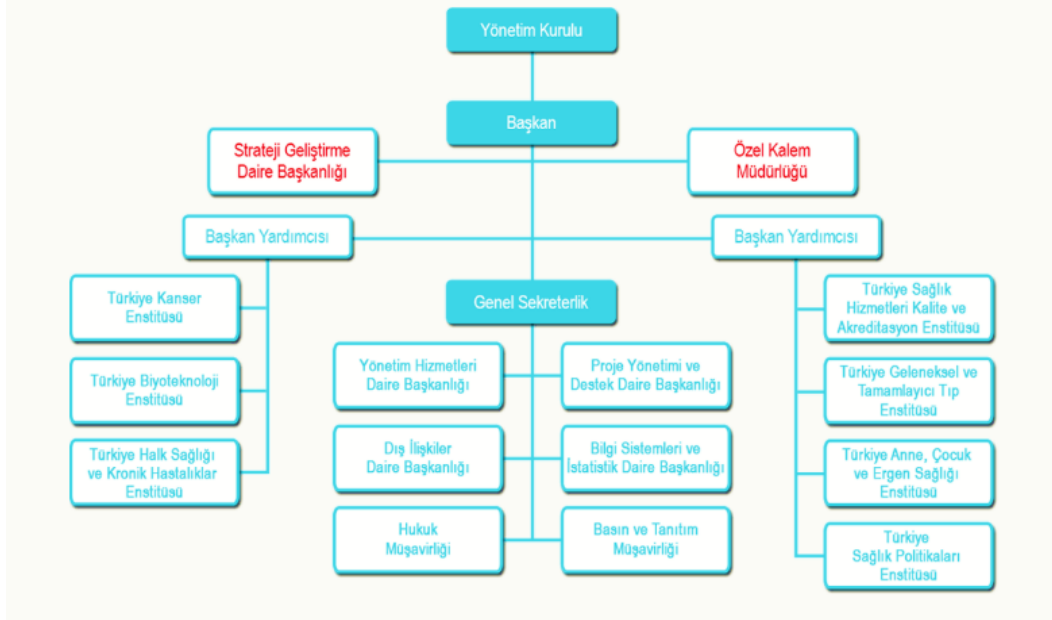
q) Ulusal nüfus politikaları belirlenme sürecinde anne ve çocuk sağlığını koruyabilmek için uygulanması gereken tedbirlerin yurt dışı iyi uygulama örneklerini incelemek. Bu konuda kurumlar arası işbirliğini artırıcı projeler geliştirmek.

r) Anne, çocuk ve ergen hastalıklarında yeni gelişen erken teşhis ve tedavi yöntemleri konusunda akademik bilinci artırıcı faaliyetlerde bulunmak.

1.3. ÖRGÜT YAPISI

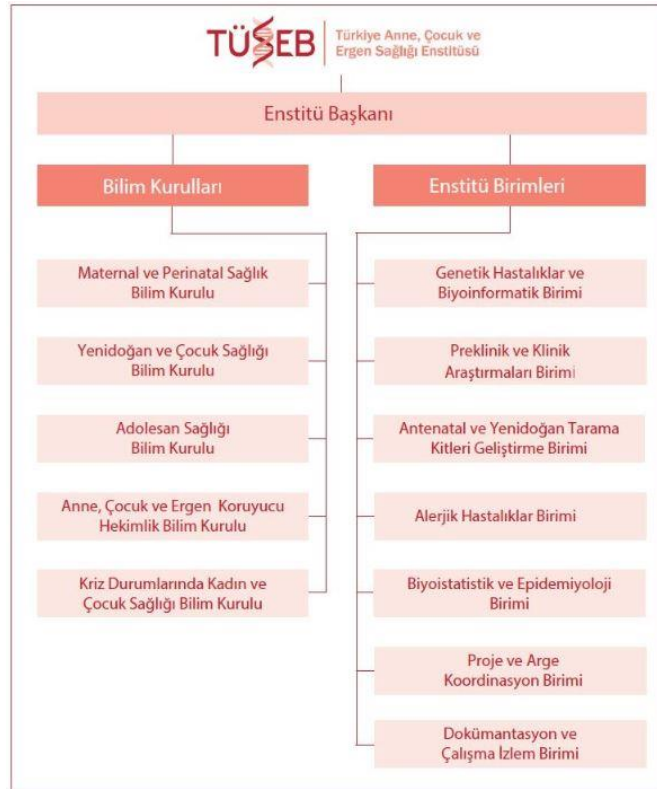
TAÇESE, TÜSEB bünyesinde yer alan yedi enstitüden biridir. Faaliyetlerini TÜSEB başkanlığına bağlı olarak yürütür.

1.3.1. TÜSEB Teşkilat Şemasında TAÇESE' nin Yeri

Şekil 1 TÜSEB Teşkilat Şeması

1.3.2. TAÇESE Teşkilat Şeması

Şekil 2 TAÇESE Teşkilat Şeması

1.4. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER

1.4.1. FİZİKSEL YAPI

TAÇESE, TÜSEB' in Ankara ofisi Aziz Sancar Araştırma Merkezi, Yeni Bayındır Mahallesi, Mavi Göl Cd. 06270 Mamak/Ankara adresinde hizmet vermektedir. 2018 yılı sonu itibari ile TÜSEB' in İstanbul ofisinde yapılanması bulunmamaktadır.

1.4.2. ÖRGÜT YAPISI

Enstitü faaliyetleri, 18.12.2015 tarihli ve 29566 sayılı Resmî Gazete 'de yayınlanan "Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Bünyesinde Oluşturulacak Bilim Kurulları Hakkında Yönetmelik'te" belirtildiği şekilde oluşturulan bilim kurulları aracılığıyla yürütülmektedir.

1.4.2.1. Bilim Kurulları

Enstitü Bünyesinde Kurulan Bilim Kurulları

- a) Maternal ve Perinatal Sağlık Bilim Kurulu 22.05.2018 tarih ve E.852 sayılı makam oluru ile 2 yıllığına kurulmuştur.
- b) Yeni doğan ve Çocuk Sağlığı Bilim Kurulu 22.05.2018 tarih ve E.853 sayılı makam oluru ile 2 yıllığına kurulmuştur.
- c) Adolesan Sağlığı Bilim Kurulu 05.04.2018 tarih ve E.13 sayılı makam oluru ile 2 yıllığına kurulmuştur.

Enstitü Bünyesinde Yönetmelikçe Tanımlanmış Ancak Henüz Kurulmamış Olan Bilim Kurulları

- a) Anne Çocuk ve Ergen Koruyucu Hekimlik Bilim Kurulu
- b) Kriz Durumlarında Kadın ve Çocuk Sağlığı Bilim Kurulu

Bilim kurulları bünyesinde ihtiyaca göre alt çalışma grupları oluşturulabilir. Değerlendirilecek konuların hangi bilim kurulu tarafından ele alınacağını, bilim alanı ile ilgisi göz önüne alınarak, enstitü başkanı tarafından belirlenir.

1.4.2.2. Enstitü Bünyesinde Yönetmelikçe Tanımlanmış Birimler;

- a) Genetik Hastalıklar ve Biyoinformatik Birimi
- b) Preklinik ve Klinik Araştırmalar Birimi
- c) Antenatal ve Yeni doğan Tarama Kitleri Geliştirme Birimi
- d) Biyoistatistik ve Epidemiyoloji Birimi
- e) Alerjik Hastalıklar Birimi
- f) Proje ve AR-GE koordinasyon Birimi
- g) Dokümantasyon ve Çalışma İzlem Birimi

Enstitü faaliyetlerini yürütmek üzere bünyesinde, enstitü başkanının atandığı 22.07.2016 tarihinden bu güne kadar (2 yıl - 5 Ay) **3 idari 1 uzman personel** istihdamı sağlanabilmiş olması nedeniyle, yönetmelikçe tanımlanmış 7 enstitü birimi (3.2.2.1 de açıklanan nedenlerle) kurulum aşamasındadır.

1.4.3. BİLGİ ve TEKNOLOJİK KAYNAKLAR

Tablo 1 TAÇESE Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar Tablosu

Sıra No	Eğitim Durumu	Personel Sayısı
1	Masaüstü Bilgisayar	3
2	Diz üstü Bilgisayar	4
3	Yazıcı	1

1.4.4. KULLANILAN BİLİŞİM SİSTEMLERİ

Enstitümüz bünyesinde Sağlık Bakanlığı (SB) EBYS (Elektronik Belge Yönetim Sistemi) ve Maliye Bakanlığı harcama yönetim sistemi modülleri kullanılmaktadır.

1.4.5. İNSAN KAYNAKLARI

TAÇESE bünyesinde 31.12.2018 itibarıyla **1 enstitü başkanı, 1 uzman, 3 idari personel** çalışmaktadır. Enstitümüzde görev yapan personel sayısına ilişkin tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 2 TAÇESE İnsan Kaynakları Tablosu (Fiili Çalışan)

Personel	Sayısı
Başkan (22.07.2016 tarihinde 6569 Sayılı kanunun 13. Maddesinin 1. Fıkrası gereğince üç yıl süreyle TÜSEB 'de TAÇESE Enstitü Başkanı olarak görevlendirilmiştir.(22.07.2016 tarih ve 93254115-903.07.02-443 sayılı Sağlık Bakanı onayı ile)	1
Uzman (15.12.2017 tarihinde görevine başlamıştır. 2 yıllık sözleşmeli iş mevzuatına tabi personel olarak sözleşme imzalamıştır.)	1
İdari Personel (2 personel 15.08.2017 tarihinde, 1 personel 15.09.2017 tarihinde görevine başlamıştır. 2 yıllık sözleşmeli iş mevzuatına tabi personel olarak sözleşme imzalamıştır.)	3

Tablo 3 TAÇESE Fiili Çalışan Personel Eğitim Durumu Tablosu

Sıra No	Eğitim Durumu	Personel Sayısı
1	Lisans	1
2	Yüksek Lisans	3
3	Doktora ve Üstü	1

Tablo 4 TAÇESE Fiili Çalışan Personel Eğitim Durumu Tablosu

Sıra No	Yaş Aralığı	Personel Sayısı
1	21-30 Yaş	-
2	31-40	2
3	41-50	3
4	50 ve Üstü	-

1.4.6. SUNULAN HİZMETLER

TAÇESE, 24 Kasım 2017 Tarih ve 30250 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan enstitünün yapılanması ve faaliyetlerine dair yönetmelikte yer alan görev ve yetkileri çerçevesinde çalışmalarına devam etmektedir. TACESE tarafından sunulan faaliyetler 3.2.1.2 bölümünde yer almaktadır.

1.4.7. YÖNETİM ve İÇ KONTROL SİSTEMİ

Enstitü, TÜSEB başkanlığına bağlı olarak enstitü başkanının yönetiminde faaliyetlerini yürütmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 55'inci maddesine ve 26 Aralık 2007 tarih ile 26738 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne istinaden TÜSEB "İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı" çalışmaları başlatılmış olup, TÜSEB Strateji Geliştirme Başkanlığının koordinasyonunda çalışmalar devam edecektir.

2. AMAÇ ve HEDEFLER

2.1. İDARENİN AMAÇ ve HEDEFLERİ

TAÇESE, 2019–2023 dönemleri taslak stratejik plan için tanımlanan amaç ve hedefleri ile ilgili faaliyetlerini belirlemiştir. Belirlenen faaliyetler ve bunlara ilişkin performans göstergeleri taslak stratejik planda yer almak üzere TÜSEB Genel Sekreterliği Strateji Geliştirme Başkanlığına 02.11.2018 tarih ve E.1289 sayılı yazı ile iletmıştır.

2.2. TEMEL POLİTİKALAR ve ÖNCELİKLER

Temel Politikalar: TAÇESE, 2019–2023 dönemine ilişkin taslak stratejik planı, Türkiye onuncu kalkınma planı (2014-2018) , Birleşmiş Milletler (BM) 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH), BM binyıl kalkınma hedefleri (BKH), 15 Temmuz 2018 Tarih ve 30479 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 4 sayılı bakanlıklara bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşlar ile diğer kurum ve kuruluşların teşkilatı hakkında Cumhurbaşkanlığı kararnamesi, 24.11.2017 ve 30250 Sayılı resmi gazete yayınlanan "Türkiye Anne, Çocuk ve Ergen Sağlığı Enstitüsü'nün Yapılanması ve Faaliyetlerine Dair Yönetmelik" ile temel ilke ve değerleri çerçevesinde politikalarını belirleyerek görev alanı dâhilindeki çalışmalarını yürütmektedir.

Temel öncelikleri: Her yıl anne, çocuk ve ergen sağlığı konusunda, **istatistiklerle belirlenmiş öncelikli ülke sorunları ile ilgili, kalkınma planı hedeflerini ve Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulunun belirlediği öncelikleri de dikkate alarak**, ülkemizin ileri teknoloji ve inovasyon ihtiyacını karşılamak üzere özendirilecek çalışma alanlarını ilan etmek. Araştırma projeleri için çağrıda bulunmak, mali ya da bilimsel destek sağlamak, bunları koordine etmek, teşvik etmek, izlemek ve bu amaçla program ve projeler geliştirmek. Proje pazarı, bilim fuarı, yarışma ve benzeri etkinlikleri düzenlemek.

BM Binyıl Kalkınma Hedefleri (BKH)

Sosyal Kalkınmayı tüm boyutlarıyla kapsayan BKH, 2000 yılında 147 devlet ve hükümet başkanlarının da dâhil olduğu 189 ulusun temsilcileri BM 'in önderliğinde bir araya gelerek kabul edilmiştir. BKH, aşırı yoksulluğa ve açlığa 21. yy içinde son vermeyi amaçlayan 'Binyıl Bildirgesi' ne dayanan hedeflerdir.

BKH, insani kalkınmaya yönelik olarak yoksulluk ve açlığın ortadan kaldırılması, tüm bireyler için temel eğitim, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve kadının durumunun güçlendirilmesi, çocuk ölümleri, anne sağlığı, HIV/AIDS, sıtma ve diğer salgın hastalıklarla mücadele, çevresel sürdürülebilirlik ve kalkınma için küresel ortaklık konularını içermektedir.

BKH' nın 4. ve 5. maddelerinde çocuk ölümlerinin azaltılması ve anne sağlığının iyileştirilmesi ele alınmış olup TAÇESE' nin faaliyet alanı ile ilgilidir.

2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH)

SKH, 193 ülkenin imzası ile kabul edilen, gelecek kuşakların ihtiyaçlarını karşılayabilme olanağından ödün vermeden günümüz kuşaklarının ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik bir kalkınma modelidir.

Amaç, dünyamızın karşı karşıya olduğu acil çevresel, siyasi ve ekonomik sorunları ele alan evrensel hedefler kümesi oluşturmaktır.

SKH' nın 17 sürdürülebilir kalkınma hedefi ve 169 alt başlığından aşağıdaki maddeler TAÇESE' nin ilgi alanı ve hedef kitlesiyle ilintilidir.

➤ 2.2. maddesinde Beş yaş altındaki çocuklar, gençlik çağındaki kızların, hamile ve emziren kadınların beslenme ihtiyaçlarının ele alınması,

- 3.1. maddesinde “küresel anne ölüm oranının 100.000 canlı doğumda 70’in altına düşürülmesi”,
- 3.2. maddesinde tüm ülkelerde “yeni doğan ölüm oranının 1.000 canlı doğumda en azından 12’ye, 5 yaş altı çocuk ölüm oranının da 1.000 canlı doğumda en azından 25’e düşürülmesi, yeni doğan ve 5 yaş altı çocukların önlenebilir ölümlerinin sonlandırılması”,
- 3.4. maddesinde koruma ve tedavi yoluyla gerçekleşen prematüre bebek ölümlerinin üçte bir oranında azaltılması,
- 3.7. maddesinde “cinsel sağlık ve aile planlamasını da kapsayan üreme sağlığı hizmetlerine ve bu konuda bilgi ve eğitime evrensel erişimin sağlanması ve üreme sağlığının ulusal stratejilere ve programlara bütünleşmiş edilmesi”,
- 9.5. maddesinde “yenilikçiliğin desteklenmesi ve kişi başına düşen AR-GE alanında çalışan kişi sayısının ve kamu ve özel sektör AR-GE harcamalarının önemli ölçüde artırılmasıyla bilimsel araştırmaların geliştirilmesi ve sanayi sektörlerinin teknolojik yetkinliklerinin yükseltilmesi”.
- 13.1. maddesinde “iklim değişikliğiyle ilgili tehlikeler ile doğal afetlere karşı dayanıklılık ve uyum kapasitesinin güçlendirilmesi”,
- 17.19. maddesinde “ istatistiki kapasite geliştirmenin desteklenmesi”.

Türkiye Onuncu Kalkınma Planı

Onuncu Kalkınma Planının amacı, insanların refahını artırmak, hayat standartlarını yükseltmek, temel hak ve özgürlüklerini güçlendirerek adil, güvenli ve huzurlu bir yaşam ortamı tesis etmek ve bunu kalıcı kılmaktır. Türkiye Onuncu Kalkınma Planının aşağıda yer alan maddelerinin TAÇESE ilgi alanı ve hedef kitlesi ile ilgili olduğu görülmüştür.

- 136. ve 635.maddelerinde bilgiyi üreterek ekonomik ve sosyal faydaya dönüştürebilen ve bireylerin yetişmesi ve araştırmacı insan gücünün sayısı ve niteliğinin artırılması,
- 627, 628, 630, 632, 633, 634, 636, 637,638 ve 639. maddelerinde uluslararası düzeyde ürün ve markalar ortaya çıkarmak, AR-GE ve yenilik programları, AR-GE desteklerinde koordinasyon, araştırma merkezleri, teknolojik ürünlerde yerleşmek, kamu kurumlarının özel sektörle iş- birliği içerisinde AR-GE faaliyetlerini yönlendirme ve sonuçlarını hayata geçirmeye yönelik kapasitelerinin güçlendirilmesi, AR-GE faaliyetlerinde bölgesel ve küresel düzeyde işbirliği yapılmasına yönelik hedefler,
- 1018. maddesinde sağlık alanının da yer aldığı sektörel stratejiler, ortak program ve projeler hazırlanacağı.

Temmuz 2018 Tarih Ve 30479 Sayılı Resmi Gazetede Yayınlanan 4 Sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum Ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum Ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

TÜSEB, 15 Temmuz 2018 Tarih ve 30479 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 4 sayılı bakanlıklara bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşlar ile diğer kurum ve kuruluşların teşkilatı hakkında cumhurbaşkanlığı kararnamesinin madde 663 maddesinde - (1) sağlık bilim ve teknolojileri alanında ülkeye ve insanlığa hizmet etmek amacıyla Türkiye’nin rekabet gücünü artırmak ve sürekli kılmak, kalkınma planı hedefleri ile Cumhurbaşkanının belirlediği öncelikleri de dikkate alarak ülkemizin ileri teknoloji ve inovasyon ihtiyacını karşılamak, yeni ürünlerin üretimini ve var olanların geliştirilmesini sağlamak, araştırmacılara bilimsel ortam temin etmek, kamu hukuku ve özel hukuk tüzel kişileri ile işbirliği yaparak bilimsel araştırmalar yapmak, yaptırmak, bu araştırmaları koordine etmek, teşvik etmek, AR-GE’lere katkı sağlamak, sağlık bilim ve teknoloji kültürü ile ekosistemlerin geliştirilmesinde öncülük yapmak, sağlık hizmetlerinde akreditasyon faaliyetlerini yürütmek üzere TÜSEB’ in kurulduğu belirtilmiştir

Anılan yönetmeliğin 666. Maddesinde TÜSEB ’in görevleri ve 672 maddesinin c bendinde TÜSEB bünyesinde kurulan enstitüler içerisinde TAÇESE yer almaktadır.

3. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

3.1. MALİ BİLGİLER

Enstitümüzün 31.12.2018 itibari ile mali durumu aşağıda tabloda yer almaktadır.

Tablo 5 2018 Yılı Mali Durum Tablosu

Harcama Türü	Bütçe Tertibi	Ödenek	Harcama	Kalan Ödenek
Yolluklar	40.62.35.00.07.8.8.00.2.03.3	62.000,00	11.201,83	50.798,17
Personel Giderleri (Memurlar) (Huzur Hakkı Ödemeleri)	40.62.35.00.07.8.8.00.2.01.1	35.000,00	6.078,80	28.921,20
Toplam		97.000,00	17.280,63	79.719,37

3.2. PERFORMANS BİLGİLERİ

3.2.1. FAALİYET ve PROJE BİLGİLERİ

3.2.1.1. Kurumsallaşma Faaliyetleri

a. Enstitü yerleşkesi kanunen İstanbul olmasına rağmen kurumsallaşma sürecinde bakanlığa ve paydaş kurum ve kuruluşlara yakın olmak amacıyla yönetim kurulu onayıyla 2 yıldır çalışmalarını Ankara’da yürütmektedir. Ancak bu durum ciddi sorunlara neden olmuştur.

b. TAÇESE kuruluş aşamasından itibaren 2 yılda toplamda üç kez fiziki çalışma mekânını değiştirmiştir. (Sağlık Bakanlığı Sıhhiye yerleşkesi A blok, B blok ve Aziz Sancar Araştırma Merkezi)

c. Enstitü uzman personel istihdamı için TÜSEB genel sekreterliğine 25.08.2017 tarih 93254115-902.01-E.01-961 sayılı yazı ve 23.01.2018 tarih -93254115-929-E.5 sayılı resmi yazı ile uzman personel alımı için çağrıya çıkılması talebimiz iletilmiş ancak enstitü yerleşkesinin kanunen İstanbul olması nedeniyle Ankara’ya eleman alınamayacağı gerekçesiyle reddedilmiştir. 05.07.2018 tarih - 93254115-050.99-E.1031 sayılı yazı ile diğer enstitülerden geçici uzman personel görevlendirilmesi için taleplerde bulunulmuş, ancak görevlendirme yapılmamıştır.

TÜSEB bünyesinde, enstitümüz personeli dışında 5 enstitü başkanı, 1 akademisyen, 11 araştırmacı, 18 uzman, 41 idari personel (4 ü teknik personel), 4 geçici görevli personel ve 3 güvenlik personel olmak üzere toplamda 83 personel çalışmaktadır. 2018 yılında 4 kez (40 idari personel, 9 araştırmacı ve 20 uzman alımı için) ilana çıkılmış olmasına rağmen enstitümüzün personel istihdamı talebi karşılanmamıştır.

d. TAÇESE birimlerinin norm kadroları ilan edilmemiş, görev yetki ve sorumluluklarına ilişkin çalışma usul ve esasları hakkında yönetmelikte yayınlanmamıştır.

e. Enstitü yapısı, faaliyetleri hakkında hazırlanan tanıtım kitapçığının İngilizce ve Türkçe basımı Nisan ayında tamamlanmıştır. Yapılan toplantılarda dağıtımı sağlanan tanıtım kitapçığı online olarak <http://www.tuseb.gov.tr/enstitu/tacese/tacese-hakkinda> adresinden erişime açılmıştır.

f. Enstitü ilgi alanlarında çalışan iç ve dış paydaşlarla 2017 yılında 9 ve 2018 yılında 11 toplantı, SB ilgili daire başkanlıkları, DSÖ, HSGM ilgili daire başkanlıkları, uzmanlık dernekleri, Milli Eğitim Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Diyanet İşleri başkanlığı ile yapılmıştır.

g. Enstitü web sayfası yapılandırılmıştır. <http://www.tuseb.gov.tr/enstitu/tacese/index.php>

3.2.1.2. Enstitü Yönetmeliğinde Tanımlanan Görev-Sorumluluklar Kapsamında Yürütülen Faaliyetler

a. Enstitü ilgi alanındaki **yasal düzenlemeler** derlenmiş ve konu başlıklarına göre gruplandırılarak web sayfamızda yayımlanmıştır

b. Ulusal ve uluslararası eylem planları, bilimsel gelişmeler, kılavuzlar, raporlar çıkartılmıştır ve enstitüye ait web sayfasından yayınlanarak tüm paydaşlar için görünür olması sağlanmıştır. (<https://www.tuseb.gov.tr/enstitu/tacese/index.php>)

c. Enstitü ilgi alanlarındaki konularda ulusal ve uluslararası istatistikler derlenmiş ve grafikler olarak yayınlanmıştır. Bütün bu çalışmalar sonrasında:

c.1. Enstitü ilgi alanlarındaki konularda kullanılan mevzuatlar, yapılan ulusal araştırmalar ve yayınlanan istatistiklerde farklı kurumlar arasında kullanılan **terminolojilerin** farklılıklar gösterdiği ve uluslararası geçerli terminolojilerden de farklı olduğu görülmüştür. Bu konularda hazırlanan raporlar ilgili paydaşlarla resmi kanallarla paylaşılmıştır.

c.2. Enstitü ilgi alanlarında istatistiklerle belirlenmiş öncelikli ülke sorunları hakkında yapılan çalışmalar sonrası; Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile DSÖ arasında iki yılda bir imzalanan İki yıllık işbirliği anlaşması konusunda SB Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü Uluslararası Kuruluşlarla İlişkiler Daire Başkanlığı ile görüşülmüş, enstitümüz ilgi alanlarında önemli olan konu başlıkları ve yapılması istenen uygulamalar konusundaki rapor 20.02.2018 tarih ve E.272 sayılı yazımız ile SB Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü Uluslararası Kuruluşlarla İlişkiler Daire Başkanlığı'na iletilmiştir. Önerilen başlıklar sağlık sistemleri, şiddet ve yaralanmalar, ruh sağlığı ve madde bağımlılığı, yenidoğan tarama programlarının genişletilmesi, adolesan sağlığı, kriz durumlarında sağlık ekipman desteği, bulaşıcı hastalıklar programı kapsamında hepatitler ve HIV taramaları, bakım ve tedavisi, HIV' in anneden bebeğe geçişinin önlenmesi için sörveyans programı uygulanması, HIV'den korunma için antiretroviral tedavi kullanımına adaptasyonu, ilaç geliştirme kapasitesinin artırılması, tüberküloz tanı kitleri geliştirilmesi, ICD-11 eğitimlerinin ikili anlaşmaya eklenmesi resmi yazıda bildirilmiştir. Konu ile ilgili olarak Dış İlişkiler Daire Başkanlığı'nda DSÖ Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar Program sorumlusu Doç. Dr. Toker ERGÜDER ile görüşülmüş ve enstitü önerilerinin tamamı 19.04.2018 tarihinde imzalanan ikili anlaşmada yer bulmuştur.

c.3. Değişen ülke sorunlarının ve hedeflerin takibi önemlidir. Örneğin ülkemizde geçmiş dönemde öncelikli sorunlarımız olan yüksek doğurganlık ve anne- bebek ölümleri oranlarının azaltılması için hedefimiz antinatalist politikalar ve etkin kontrasepsiyon uygulamaları idi. Sosyokültürel yeni büyük ülke sorunları olarak; özellikle eğitimli kesimde; evlilik yaşının erkeklerde 27 kızlarda 25 gibi çok yükselmesi, boşanmaların artması, doğurganlık oranlarını ülke yenilenme seviyesinin altına düşmesi gibi aile kurumunu sarsıcı ve ülke demografik geleceği ile ilgili ciddi endişelere sebebiyet vermesi gereken acil sorunlar ortaya çıkmıştır. Son yasal düzenlemeler ile pronatalist önlemler

artırılmış ve bu önlemlerin etkinliğinin yeni araştırmalarda sorgulanması yeni hedef olarak ortaya çıkmıştır. Evlilik yaşı konusunda yapılan son yasal düzenlemeler ile bir zamanlar ülkemizin ciddi gündemlerinden biri olan erken evlilik ve adolesan doğurganlık gibi büyük sorunlarımız ortadan kalkmıştır. Doğurganlık oranları ile ilgili politikalarda bölgesel farklılıkların dikkate alınması, düşük doğurganlık oranı olan bölgelerde pronatalist politikalar izlenmesi, doğurganlığın yüksek olduğu bölgelerde anne bebek ölüm oranlarını azaltmaya ve üreme sağlığını korumaya yönelik politikalar takip edilmesi önemlidir. Bundan sonraki ulusal araştırmalarda analizinde akraba evliliği oranlarının bölgelere göre detaylı raporlanması, akraba evliliği ile ilişkili genetik geçişli hastalıklı çocuk sahibi olma durumunun sorgulanması, bu yapıdaki ailelere özel sosyal destek politikaları geliştirilmesi açısından önemlidir.

Ülkemizin takip ettiği sosyal politikaların çıktıları sağlık politikalarımızı direkt olarak etkilemektedir. Sağlık politikaları açısından en öncelikli alanlarımız anne bebek ölümlerinin azaltılması, sezaryen oranlarının düşürülmesi, akraba evliliğine bağlı otozomal resesif kalıtmalı hastalıkların nesillere aktarımının azaltılarak engellilikle mücadele ve doğurganlık oranlarının yenilenebilir seviyede tutulmasıdır. Kadın istihdamı ve eğitim oranlarının yükseltilmesi politikaları ile eş zamanlı çalışan kadına yönelik kurum kreşleri gibi pronatalist sosyal destekler ihmal edilmemelidir.

Öncelikli ülke ihtiyaçlarının tespit ve takibinin doğru yapılabilmesi ve yeni politika hedeflerinin doğru belirlenebilmesi için devlet desteği ile düzenli yapılan ulusal araştırmalar çok büyük öneme sahiptir. Birçok devlet kurumu ve akademi bu araştırmalardan üretilen istatistikleri kullanmaktadır. Ancak ülke kaynaklarının verimli kullanılması için, bu araştırmaların soru modüllerinde mükerrer soruların ve gündem değişimi nedeniyle önemini yitirmiş soruların çıkartılarak, ülkemiz güncel sorun ve ihtiyaçlarını belirleyebilecek yeni soru modülleri geliştirilmesi, görev dağılımının ve hedeflerin iyi tespit edildiği bir yapı oluşturulması konusunda ilgili kurumlara resmi yazı ile raporumuz Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile 02.01.2018 tarihinde mail yoluyla paylaşılmıştır. Aynı konuya ilişkin görüş ve önerilen 19.12.2018 tarih E.1455 sayılı yazı ile kadının güçlenmesi eylem planı izleme ve değerlendirme formu ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüne bildirilmiştir. (Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA), Türkiye Ergen Profili Araştırması, (TEPA), TÜİK Sağlık Araştırması, Türkiye Aile Yapısı Araştırması (TAYA), Türkiye Beslenme Sağlığı Araştırması (TBSA), Cosi -Tur)

c.4. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yapılan Türkiye Aile Yapısı Araştırması (TAYA) araştırma serileri temel alınarak aile ilişkileri, evlilik, boşanma, çocuk, yaşlılık vb. alanlarda hazırlanan 11 makalenin ve bu makaleler kapsamında yapılan istatistiksel analizler neticesinde ortaya çıkan bulguların tartışılması ve buna bağlı olarak sosyal politika önerileri geliştirmek üzere 18-19 Eylül 2018 tarihlerinde Eyüpoğlu Otel Ankara'da düzenlenen Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ilgili daire başkanlığı temsilcilerinin katıldığı çalışmaya TAÇESE' den enstitü başkanı ve enstitü uzmanı katılım göstermiştir. Toplantıya ilişkin görüşler ve politika önerilerini içeren rapor ilgili daire başkanlığına ve katılım sağlayan diğer kurumlara 02.10.2018 tarihinde mail ile iletilmiştir.

d. Enstitümüz tarafından 2018 yılında hazırlanan raporlar, yayınlar, tarihçeler:

Raporlar

- Evlilik Öncesi ve Yenidoğan Taramaları Mevcut Durum ve Genişletme Modelleri
- Ulusal Tarama Programımız Kapsamında Taranan Hastalıklar İle İlgili Pediatri Yan dal Uzmanlığı İnsan Kaynağı ve Kurumlar Arası Dağılım Raporu
- Evlilik Öncesi Tarama Programı Tarihçesi, Mevzuatı, Mevcut Durumu ve Genişletme Modelleri
- Riskli Gebelikler İl Düzeyinde Alınması Gereken Önlemler

- Gebelikte Farmakovijilans ve Teratojenite Raporu
- HPV Aşıları
- Gebelerde Aşılama
- Hemofili Raporu 2018
- Türk Eğitim Sistemi, Eğitim Yaş Aralıkları ve Zorunlu Eğitimin Tarihsel Gelişimi

2018 yılında yapılan çalıştaylar sonrası hazırlanan yayınlar:

- TAÇESE, Çocukluk Çağı Obezitesinin Önlenmesi Çalıştayı Sunum Kitabı (28 Ekim 2018 İstanbul)
http://www.tuseb.gov.tr/enstitu/tacese/yuklemeler/RAPORLAR/Cocukluk_Cagi_Obezitesinin_Onlenmesi_Calistayi_Sunum_Kitabi.pdf
- Nadir Hastalıklar Farkındalık Günü Toplantısı Sunum Kitapçığı
https://www.tuseb.gov.tr/enstitu/tacese/yuklemeler/ekitap/nadir_hast/nadir_hastaliklar_sunum_kitabi_1.pdf
- Nadir Hastalıklar ile İlgili Ülkemizde Yapılmış Çalıştayların Sonuç Raporları (2009-2017)
https://www.tuseb.gov.tr/enstitu/tacese/yuklemeler/ekitap/nadir_hast/nadir_hastaliklar_calistay_2009_2017.pdf
- TAÇESE 28 Şubat 2018, Ankara, Nadir Hastalıklar Registry Sistemleri Çalıştay Kitapçığı
https://www.tuseb.gov.tr/enstitu/tacese/yuklemeler/ekitap/TACESErapor/nadir_hastaliklar_registry_sistemleri_calistay_kitapcigi.pdf
- TAÇESE 28 Şubat 2018, Ankara Kurumlarının Nadir Hastalık Konusunda Kapasiteleri, Sorunları Çalıştay Raporu
https://www.tuseb.gov.tr/enstitu/tacese/yuklemeler/ekitap/TACESErapor/ankara_kurumlarinin_nadir_hastalik_konusunda_kapasiteleri_sorunlari_calistay_raporu_28_subat_2018_ankara.pdf

Tarihçeler:

- TAÇESE, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Uluslararası Hastalık Sınıflaması (ICD) Kodlama ve ORPHANET Kodlama Tarihçesi (Konu ile ilgili faaliyetler 3.4., 3.9. ve 3.10'da yer alan toplantılar yapılmış ve SB 2019 Stratejik Planında " ICD 11 versiyonu kullanımına geçilmesi" planlanması sağlanmıştır.)
- TAÇESE, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Tarihçesi (Kadının güçlendirilmesi strateji eylem planında, enstitümüz ve yönetmeliğimiz yer almıştır. Kadın sağlığı alanında mevcut bilimsel çalışmaların derlenmesi ve yeni çalışmaların yapılması ve Sağlık hizmeti sunumunda kadınlara yönelik hizmetlerin nicelik ve nitelik yönünden iyileştirilmesi stratejilerinde TUSEB ilgili kurumlar arasında yer almıştır.)
- TAÇESE, Genç Dostu Sağlık Hizmetleri Kurulum Tarihçesi
- TAÇESE, Türkiye'de Kıtık ve Açlık Tarihçesi
- TAÇESE, Ulusal Aşı Takvimi Tarihçemiz (SB 2019 yılında difteri aşısının yerel üretimde olacağı 22.10.2018 de açıklandı.(Kayseri Erciyes Üniversitesi'nde kırım kongo kanamalı ateşi aşısı üretimi için bütçe ayrılmıştır.)
- TAÇESE, Türkiye Aşı Üretim Tarihçesi
- TAÇESE, Bölgesel Kalkınma Ajansları Tarihçesi
- TAÇESE, Bölgesel Kalkınma Tarihçesi
- TAÇESE, İzmir İktisat Kongreleri Tarihçesi

e. Enstitü ilgi alanlarında hazırlanan Yeni Ekonomi Planı ile ilgili proje önerileri 24.10.2018 tarih ve E.35 sayılı yazımız ile TUSEB Genel Sekreterliğine ve Sağlık Bakanlığı ilgili birimlerine resmi yazı ile iletilmiştir.

TAÇESE yeni ekonomi planı ile ilgili proje önerileri	
1. Koruyucu hekimlik uygulamalarının biyoteknolojik çağa uygun şekilde update edilmesi	*Ulusal evlilik öncesi ve yenidoğan tarama programlarımızın genişletilmesi, talesemi eradikasyon programının başlatılması *Halk sağlığı ulusal tarama laboratuvar teknik kapasite ve sayısının artırılması tarama programı çıktılarının bilgi bankası kurularak depolanması *Guthrie kâğıtlarının genetik sekanslamaya uygun olanları ile değiştirilmesi saklama süresi mevcutta 3 yıl olan kâğıtların saklama süresinin uzatılması *Guthrie biyobankasının kurulması *Sağlık bakanlığı bünyesinde bioetik kurulu oluşturulması *Ulusal genetik laboratuvarları network ağı, kalite akreditasyonu ve genetik test sonuçlarının standardizasyonu genetik test için yurt dışına kan gönderilmesinin düzenlenmesi
2. Ulusal zorunlu gıda takviye programının düzenlenmesi (iyot, folik asit)	*Ulusal flor ve iyot seviyesi harita çalışması sonucunda florürlü vernik uygulaması ve tuzun iyotlanması programlarının yeniden bölgesel ihtiyaçlara göre düzenlenmesi
3.Koruyucu hekimlikte genç dostu sağlık hizmet modeline geçiş	*Türkiye adolesan sağlığı ve beslenme araştırması (TASBA) *Gençlik merkezlerinin sağlıklı yaşam merkezleri içine yerleştirilmesi
4. Aşı karşıtlığı ile mücadele eylem planı	*Yan etkisi daha az, kolay uygulanabilir, soğuk zincir gerektirmeyen yeni nesil helal aşılarda geliştirilmesi
5.Çocukluk çağı obezitesinin önlenmesi için önlemler:	*MEB içinde sağlık genel müdürlüğü kurulması *Ulusal iç göç sorunu kurulu oluşturulması ve bu grup kesime kentleşmeye ayak uydurmada sosyal destek projelerinin artırılması *Sağlıklı, sürdürülebilir şehir sayısının artırılması *Obezitenin gıdalara yönelik DSÖ önerilerine uygun vergi ve ürün içeriği işaret kriterlerinin yasalaşması *Üç ekran bağımlılığı ile mücadele
6.Anne ve bebek ölüm oranlarının azaltılması	*Sezeryan oranının yüksek olduğu bölgelerde plasenta acreata eylem planının başlatılması *Bölgelere özel anne çocuk sağlık politikaları geliştirilmesi *Perinatal mükemmeliyet merkezlerinin kurulumu *YDYB yatak ve uzmanlarının kurumlar arası ve bölgelerarası dağılımının düzenlenmesi
7.Akraba evliliği %24 olan ülkemizde en sık bebek ölüm nedeni olan konjenital anomaliler ve nadir hastalıklarla mücadele eylem planı	*Konjenital anomaliler sürveyans sistemi kurulumu *Ulusal nadir hastalıklar network ağı kurulumu *Pediyatrik yan dal uzman sayısı ve dağılımının nadir hastalık network ağına göre planlanması *Gebelik ve emzirme dönemi teratojenisite farkındalık eylem planı *Maternal enfeksiyonların perinatal geçişinin önlenmesi eylem planı
8.Ulusal nüfus politikaları üst kurulu oluşturulması (artan boşanma oranları, yükselen evlilik yaşı, azalan doğurganlık oranları ve yüksek sezaryen oranları ülkemiz geleceği açısından çok ciddi sorunlar)	
9.Sağlık politikalarının ülke ihtiyaçlarına göre geliştirilebilmesi için önemli olan ulusal sağlık verileri elde edilmesi için devlet destekli yapılan düzenli araştırmaların (TNSA TAYA TEPA vb) güncel ihtiyaç ve politikalara göre soru modül ve terminolojilerinin düzenlenmesi, eksik konuların belirlenerek yeni araştırmalar başlatılması	*Türkiye adolesan sağlığı ve beslenme araştırması (TASBA) başlatılması
10.Sağlık giderlerinin azaltılması; tanısız ilaç ve tıbbi cihazda yerelleşme	*Elzem ilaç listeleri oluşturulması *İlaç ve tanısız ilaç çeşitliliğinin çok arttığı çağımızda hastalıkların tedavisinde ucuzdan pahalıya basamaklandırma tetkik ve tedavi kılavuzları oluşturulması. Mevcut uygulamaların geriye dönük gözden geçirilmesi *Yerel üretime ruhsat önceliği ve geri ödeme teminatı

f. TÜSEB taslak stratejik planına (2019-2023) dâhil edilen enstitümüze ait proje başlıklarımız belirlenerek TÜSEB Genel Sekreterliğine 02.11.2018 tarih ve E.1289 sayılı yazımız ile iletmıştır.

g. 10.04.2018 tarih ve 2803752 numaralı, “Gebelik Öncesi (PGD IVF Yöntemiyle) Cinsiyet Tayini” ve 15.08.2018 tarih ve 1700332940 numaralı “Duchenne Musküler Distrofisi (DMD)” Cumhurbaşkanlığı iletişim merkezi (CİMER) başvuruları için rapor hazırlanmış, SMA ve DMD gibi ağır engellilik oluşturan ve deneysel tedaviler dışında tedavisi olmayan hastalıklarda PGD IVF yöntemi kullanımı ile bu hastalıkların toplumumuzdan eradikasyonu enstitümüzce önerilmiştir. (15.12.2018 tarihinde Resmi Gazete’ de 7151 Sayılı Sağlıkla İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile kurumun belirlediği **kalıtsal bir hastalığı olan veya bu hastalık için taşıyıcı olduğu bilinen evli çiftin sağlam çocuk sahibi olmasına yönelik en fazla üç deneme ile sınırlı olmak üzere yardımcı üreme yöntemi tedavilerinin** uygulanacağına dair düzenleme yapılmıştır.) Kanun çıkarılmasının ardından PGD IVF mükemmeliyet merkezlerinin standardizasyonun sağlanması için çalışmalar devam etmektedir.

h. Enstitümüz tarafından 2017 yılında düzenlenen “Doğum Şekli Tercihinin Multidisipliner İrdelenmesi Çalıştayı” çıktılarını kullanarak 2018 yılında ulusal anne ölüm oranlarının azaltması için il düzeyinde plasenta akreata eylem planı başlatılması konusunda çalışmalar yürütülmüştür.

i. Son yıllarda plato çizen bebek ölüm oranlarının azaltması için konjenital anomalilerle mücadele ve teratojenisite raporu hazırlanmış, web sayfasında paylaşılmıştır.(Bakınız madde 3.2.1.2-d) Bu amaçla enstitümüz tarafından 18.04.2018’ de TÜSEB Koşuyolu İstanbul Yerleşkesi nde konu ile ilgili dernek ve akademisyenler ile toplantı yapılmıştır (Bakınız madde 3.2.14.-toplantılar 3.12) Toplantı sonrasında genetik ve patolojik inceleme RNA ve DNA testleri için uygun numune alınması ve saklanması koşulları hakkında rapor hazırlanmaktadır. Ayrıca klinik toksikolojinin yan dal olması için planlama yapılmaktadır.

j. Ülkemizin AR-GE alt yapı ve ekosistemi incelenmiş, kapasite ve mevzuatlar konusunda ulusal mevcut durum güncel hali ile sağlık alanında faaliyet gösteren araştırma alt yapıları, kamu kurum ve kuruluşları araştırma merkezleri, özel sektör AR-GE merkezleri, üniversite ve kamu kurumları araştırma altyapıları, Türkiye tematik ve merkezi araştırma laboratuvarları, teknoloji geliştirme bölgeleri, sağlık alanında faaliyet gösteren özel sektör AR-GE merkezleri, iyi klinik uygulamaları uyum belgesi düzenlenen faz 1 klinik araştırma merkezleri ve biyoyararlanım-biyoeşdeğerlik merkezleri ile ulusal üniversitelerin AR-GE alt yapısı (araştırma üniversiteleri, lokomotif üniversiteler, kadın araştırma ve uygulama merkezleri) listesi hazırlanarak web sayfasında paylaşılmıştır. Biyobankalar konusunda yurt dışı iyi uygulama örnekleri tespit edilerek AR-GE başlığı altında web sayfasında paylaşılmıştır. Ulusal biyobanka kurulumu konusunda enstitü projeleri taslak TÜSEB strateji belgesi içinde yer alması sağlanmıştır.

Web sitemizde yayınlanmış olan başlıklar.

- AR-GE Alt yapısı
- AR-GE Mevzuatı
- AR-GE Konusunda Ulusal ve Uluslararası Belgeler
- AR-GE Sektörel ve Tematik Strateji Belgeleri
- AR-GE Konulu Kurum Raporları
- AR- GE Kılavuzları
- Özellikli Sağlık Hizmetleri
- Biyobanka Modellemesi
- Araştırma Kurulları
- AR-GE Destekleyen Kurum Tarihçeleri
- Aşı AR-GE
- Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (TEKNOPARK)

- Kümelenme Destek Programları ve Örnekleri
- Üniversite/Sanayi İşbirliği
- YÖK
- Bölgesel Kalkınma Ajansları

k. Kalıtsal nadir hastalıklar önlenmesi, bu hastalıkların erken teşhis ve tedavisinin sağlanması için ulusal evlilik öncesi ve yenidoğan tarama programlarının genişletilmesi konusunda çalışmalar yürütülmüştür. Bu kapsamda aşağıdaki linkte belirlenen toplantılar paydaşlarla yürütülmüştür (Bakınız Toplantılar etkinlikler madde 3.3, 3.4, 3.6, 3.8, 3.9, 3.10, 4.12,4.13, 4.18). Bu toplantılar sonucunda evlilik öncesi ve yenidoğan tarama programlarında taranması gereken hastalıklar tespit edilmiş, tarama programlarının genişletilmesi konusunda gerekli olan alt yapı çalışmaları, fizibilite raporu, çocuk yan dal hekimlerinin insan kaynakları dağılım raporu oluşturulmuş tarama programlarının genişletilmesi konusunda ülke önerileri raporlaştırılarak web sayfasında (<http://www.tuseb.gov.tr/enstitu/tacese/nadir-hastal-k-yay-nlar>) paylaşılmıştır.

l. Genel obstetrik ve jinekoloji uygulamalarında oldukça sık endikasyon dışı kullanılan misoprostolün yasal olarak endikasyon dışı ilaçlar listesinde yer alması için SB İlaç Eczacılık Kurumu ile görüşmelerde bulunuldu. 28.11.2018 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere misoprostol Türkiye ilaç ve tıbbi cihaz kurumu ek onayı alınmadan kullanılabilir endikasyon dışı ilaç listesinde yer almıştır enstitü tarafından misoprostolün değişik zamanlarda farklı dozlarında kullanımı ile ilgili FIGO kılavuzu Türkçeye çevrilerek kadın hastalıkları ve doğum camiası ile paylaşılmıştır. (TAÇESE-17 nolu infografik)

8.Ulusal ve uluslararası yayınlar sürekli olarak takip edilerek, akademik bilinci artırmak amacıyla kılavuzların güncel halleri enstitü web sayfası haberlerinde paylaşılmış, aynı zamanda web sayfası e-kütüphane içinde ilgili alana yüklenerek sürekli ulaşılabilir olması sağlanmıştır.

m. 11. Kalkınma Planı hazırlıkları çerçevesinde TAÇESE enstitü başkanı Prof. Dr. Esma SARIKAYA 12.12.2017 tarih ve E. 1421 sayılı yazı ile 20 Aralık 2017 tarihinde 43 özel ihtisas alanından çocuk ve gençlik özel ihtisas komisyonunda yer almak üzere görevlendirilmiş, tersine beyin göçünün önemini vurgulayarak, üniversite, yüksek lisans, doktora mezunu genç işsizlerin yurt dışına gitme oranlarının düşürülmesi için önerilerde bulunmuştur. Yine 01.03.2018 tarih ve E.11 sayılı yazımız ile 11. Kalkınma planı hazırlıkları kapsamında planda yer alması istenilen konular ve açıklamalar resmi yazı ile iletilmiştir. Konu ile ilgili Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından, beyin göçünü tersine çevirmek için, TÜBİTAK bünyesinde “Uluslararası Lider Araştırmacılar” programı hazırlanmıştır.

n. Ülkemizin kalkınmasında çok büyük bir öneme sahip olan, “üretimin yerlileşmesi ve millileşmesi” ile dışa bağımlılığın azalması için, stratejik ürün kapsamında değerlendirilen aşı üretimi konusunda; TACESE tarafından 4. Türk Tıp Dünyası Kurultayı kapsamında 28-29 Ekim 2017’de İstanbul Hilton Bomonti Otelde yapılan “Kurumlarımızın Aşı Faaliyetleri ve Ülkemiz Aşı AR-GE Alt Yapısı Çalıştayı” düzenlenmiştir. Çalıştaylar biyokültürel genom çağına ülkemizin entegrasyonunun değerlendirildiği ilk ürünlerdendir. Çalıştay raporları İlgili paydaşların katılımıyla ve yoğun bir çalışma süreci sonucunda hazırlanmış ve enstitü web sayfasında (<http://www.tuseb.gov.tr/enstitu/tacese/turk-tip-dunyasi-kurultayi-calistay-raporlari>) yayınlanmıştır. Raporlarımız sonrası bu konuda gelişim sağlanarak difteri aşısı 2019 yılında üretilmesi için çalışmalar başlatılmıştır.

o. 2018 yılı aralık ayı içerisinde birçok ulusal kanalda “anne karnında doktorlar tarafından unutulmuş bir tıbbi malzeme” gibi sunulan “amniyotik band” ile ilgili haber konusunda enstitü başkanı Prof. Dr. Esma SARIKAYA tarafından bildiri yayınlanmıştır. Bu bildiri paydaş kurumlar ile paylaşılmıştır. Radyo ve Televizyon Üst Kurulunca (RTÜK) 11 Aralık Çarşamba günü Bilkent Otel’de düzenlenen programla güncellenen "yayıncılığın toplumsal sorumluluk gerektirdiği bilinciyle izlenme/dinlenmeyi 'tek ölçüt' kabul etmeden yayınlarında uymayı taahhüt ettiğinin" belirtildiği sağlık ile ilgili yayınları da içeren 20 maddelik

Görsel-İşitsel Yayıncılık Etik İlkeleri, medya hizmet sağlayıcılar tarafından kabul edilen protokol imzalandı.

p. Uluslararası kuruluşların (WHO, UNFPA, UNICEF, UN vb.) kılavuz, infografik ve yayınları birçok dile çevrilmekte ancak Türkçeye çevrilmemektedir. Bu konu bölge ofisleri temsilcilerine iletilmiş ve olumlu yanıt alınmıştır.

q. Enstitümüz tarafından oluşturulan infografikler web sayfasında, enstitü facebook sayfasında yayınlanmıştır.

TAÇESE Tarafından Hazırlanan İnfografikler

1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12

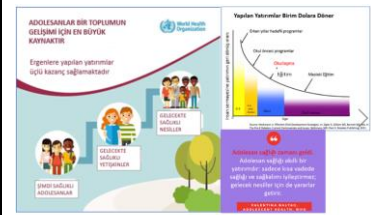
31

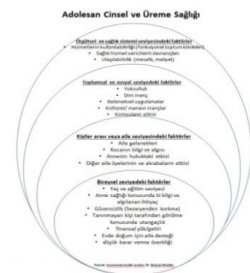
32

33

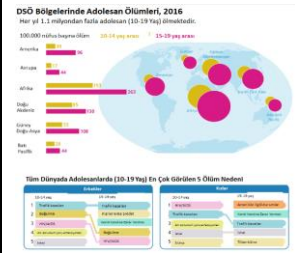
34

35

[illegible]

36

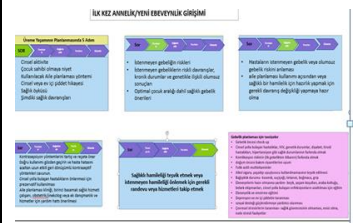
37

38

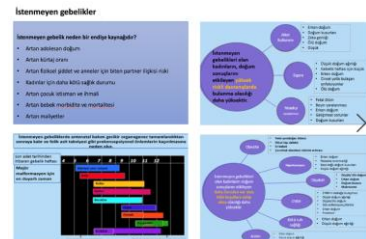
39

40

41

42

43

44

45

Medya kullanımını azaltmaya yönelik stratejiler

47

48

3.2.1.3. BİLİM KURULU ve ÇALIŞMA GRUBU TOPLANTILARI

1. TAÇESE Adolesan Sağlığı Çalışma Grubu Toplantısı

2.02.2018, Sağlık Bakanlığı sıhhiye yerleşkesi A blok toplantı salonunda, adolesan sağlığı alanında uzman akademisyenler ve DSÖ Avrupa Ofisi Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar ve Sağlıklı Yaşam Program Yöneticisi Doç.Dr. Toker ERGÜDER katılımıyla gerçekleşmiştir. Toplantı **TAÇESE Adolesan Sağlığı Çalışma gruplarının tespiti, toplantı gündem, başlıklarının belirlenmesi, Türkiye Adolesan Sağlığı ve Beslenme Araştırması (TASBA) ön çalışması** gündemi ile yapılmıştır.

2. TAÇESE Adolesan Sağlığı Bilim Kurulu Toplantısı,

30.05.2018 de, Sağlık Bakanlığı Sıhhiye Yerleşkesi A Blok da **TAÇESE Adolesan Sağlığı Bilim Kurulu üyelerinin katılımı ile** adolesan bilim kurulu çalışma usulleri, alt çalışma gruplarının belirlenmesi, gençlik merkezi standartları, gençlik ve spor bakanlığı ile “gençlik merkezleri” konusunda yapılabilecek ortak çalışmalar, gençlik merkezi networkleri, sanal danışmanlık, 5 Türk tıp dünyası kurultayı – bağımlılık, TASBA, 2019 proje çağrı başlıkları belirlenmesi gündem maddeleri ile gerçekleştirilmiştir. Bilim kurulu alt çalışma grupları; bağımlılık çalışmaları, adolesan sağlık eğitimi (sağlık okuryazarlığı, medya okuryazarlığı), özel riske sahip adolesanlara yönelik çalışma grubu (ilk gruplar, immün yetmezlik, kronik hastalıklı olanlar, alerji, astım, diyet yapması gereken adolesanlar vb.), adolesan çağı psikopatolojileri (akran zorbalığı), eğitim ve istihdam dışı kalan adolesanlar, sağlıklı adolesan gelişimi (fiziksel, cinsel, psikososyal gelişim), adolesan döneminden ergenliğe geçiş, göçle ilişkili adolesan sorunları olarak tespit edilmiştir.

3. TAÇESE Adolesan Sağlığı Bilim Kurulu ve Kurumlar Arası Koordinasyon Toplantısı

18 Temmuz 2018, Sağlık Bakanlığı Sıhhiye yerleşkesi A blokta, adolesan sağlığı ile ilgilenen kurumlar arasında koordinasyon sağlanması amacıyla, 5 Bakanlık (Milli Eğitim Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığı, SB Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü), 4 kurum (Gazi Üniversitesi, Başkent Üniversitesi, DSÖ, Diyanet İşleri Başkanlığı), 1 Özel Sektör (CNN TÜRK) ve Adolesan Sağlığı Bilim Kurulu üyeleri (Prof. Dr. Füsün ÇİHADAROğLU, Prof. Dr. Orhan DERMAN, Prof. Dr. Zehra AYCAN, Prof. Dr. Selahaddin ÖğÜLMÜş) katılımı ile gerçekleştirildi. Toplantı sonrası TACESE tarafından “Çocukluk Çağı Obezitesinin Önlenmesi ” konulu çalıştay yapılmıştır. (Bakınız 3.2.1.4-1 nolu toplantı) Çalıştayda yapılan sunumları içeren Çocukluk Çağı Obezitesinin Önlenmesi Çalıştayı Sunum Kitabı web sayfasından (<http://www.tuseb.gov.tr/enstitu/tacese/turk-tip-dunyasi-kurultayi-calistay-raporlari>) yayımlandı.

Çocukluk çağı Obezitesi ile ilgili hazırlanan infografikler (22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 nolu infografikler) web sayfasından paylaşıldı.

Çocukluk çağı obezitesi ile mücadele kapsamında Tarım ve Orman Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı arasında "Okul kantinlerinde satışa sunulacak gıdalar ve bu gıdalarda kullanılacak logo uygulamasına ilişkin iş birliği protokolü 02.01.2019 tarihinde imzalandı.

4. TAÇESE Adolesan Bilim Kurulu Akne Alt Çalışma Grubu Toplantısı,

20 Temmuz 2018, Sağlık Bakanlığı sıhhiye yerleşkesi A blok zemin kat toplantı salonunda, akne ile ilgili kılavuzların değerlendirilmesi, TAÇESE adolesan bilim kurulu akne alt çalışma grubunun oluşturulması gündemi ile 6 dernek (Türk Dermatoloji Derneği, Türkiye Endokrinoloji ve Metabolizma Derneği, Türk Jinekoloji ve Obstetrik Derneği, Çocuk Endokrinoloji ve Diyabet Derneği, Üreme Tıbbı ve Cerrahisi Derneği, TSRM Üreme Sağlığı ve İnfertilite Derneği) ve Adolesan Sağlığı Bilim Kurulu üyelerinden (Prof. Dr. Orhan DERMAN, Prof. Dr. Zehra AYCAN) katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Toplantı sonrasında, Türk Dermatoloji Derneği, Türkiye Endokrinoloji ve Metabolizma Derneği, Türk Jinekoloji ve Obstetrik Derneği, Çocuk Endokrinoloji ve Diyabet Derneği, Üreme Tıbbi ve Cerrahisi Derneği, TSRM Üreme Sağlığı ve İnfertilite Derneğinden Adolesan Bilim Kurulunun akne alt çalışma grubu kılavuz, proje, Registry- ICD kodlama konularında gruplar oluşturuldu.

5. TAÇESE Maternal ve Perinatal Sağlık Bilim Kurulu Maternal ve Perinatal Enfeksiyon Alt Çalışma Grubu Toplantısı

26 Temmuz 2018, Sağlık Bakanlığı Sıhhiye Yerleşkesi A blok zemin kat toplantı salonunda, Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları Derneği, Türkiye Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Derneği, HIV Enfeksiyonu Derneği, Viral Hepatitle Savaşım Derneği, Türk Karaciğer Araştırmaları Derneği, Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti, Türk Neonatoloji Derneği, Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Derneği, TAÇESE Maternal ve Perinatal Bilim Kurulu Üyeleri (Prof. Dr. Serdar CEYLANER, Prof. Dr. Mehmet Zeki TANER, Prof. Dr. Tuğrul TİRYAKİ) ve HSGM (Mikrobiyoloji Referans Laboratuvarları ve Biyolojik Ürünler Dairesi Başkanlığı'ndan Doç. Dr. Gülay KORUKLUOĞLU, Zoonatik ve Vektörel Hastalıklar Dairesi Başkanlığı'ndan Uzm. Dr. Sultan YOLBAKAN, Bulaşıcı Hastalıklar Dairesi Başkanlığı'ndan Dr. Ayla AYDIN) katılımı ile **Hepatit ve HIV başta olmak üzere gebelikte tarama ve tedavi ile anneden bebeğe bulaşın önlenilebileceği enfeksiyonlar ile mücadele eylem planı başlatılması gündemi ile gerçekleştirilmiştir.** Toplantıda maternal perinatal enfeksiyonların önemi üzerinde durulmuş, konu ile ilgili uzmanlık derneklerince yapılacak çalışmalarda, toplantı ve kongrelerde özellikle üzerinde durulması gereken bir alan olması gerektiği vurgulanmıştır. Toplantı sonrasında maternal perinatal enfeksiyonlar için Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti ve KLİMUD tarafından, 4-8 Kasım 2018 tarihleri arasında Antalya Starlight Otel & Kongre Merkezinde düzenlenen XXXVIII. Türk Mikrobiyoloji Kongresi / 10. Ulusal Moleküler ve Tanısal Mikrobiyoloji Kongresi / International Symposium on Migration Travel & Infection programlarında ayrı bir oturum yapılmış, enstitü başkanı Prof. Dr. Esmâ SARIKAYA maternal perinatal enfeksiyonlar konusunda sunumunu yapmıştır.(Bakınız TAÇESE 1-7 nolu İnfografikler)

3.2.1.4. 2018 YILI TOPLANTI, ÇALIŞTAY ve ETKİNLİKLER

1. Çocukluk Çağı Obezitesinin Önlenmesi Çalıştayı

T.C. Cumhurbaşkanlığı himayelerinde TÜSEB, SB ve DSÖ Avrupa Bölge Ofisi ortaklığı ile 27–29 Ekim 2018 tarihlerinde İstanbul Intercontinental Otel ‘ de düzenlenmiş olan “**V. Türk Tıp Dünyası Kurultayı**” kapsamında 28 Ekim 2018 tarihinde Sağlık Bakanı Fahrettin Koca verdiği görev doğrultusunda TACESE tarafından “**Çocukluk Çağı Obezitesinin Önlenmesi** ” konulu çalıştay yapılmıştır. Çocukluk Çağı Obezitesinin Önlenmesi Çalıştayı Sunum Kitabı yayınlanmıştır. TAÇESE tarafından web sayfasında paylaşılmıştır. (www.tuseb.gov.tr/enstitu/tacese/yuklemeler/RAPORLAR/Cocukluk_Cagi_Obezitesinin_Onlenmesi_C_alistayi_Sunum_Kitabi.pdf)

Çalıştay sonrası Ticaret Bakanlığınca, 28 Aralık 2018 tarih ve 30639 sayılı ile “Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliği”, Resmi Gazete ‘de yayımlandı. Yönetmelikle çocuklara yönelik reklamlarda düzenlemeye gidildi. Buna göre, çocuklar için hazırlanan radyo ve televizyon programlarında ve münhasıran çocuklara yönelik diğer her türlü mecra, Sağlık Bakanlığınca hazırlanan gıda ve içecekler listesinin kırmızı kategorisinde yer alan çikolata, şeker, gofret, enerji barı, kek, tatlı bisküvi, meyveli pay, çikolata kaplı bisküvi, cips, gevrek çerezler, meyve suları, enerji içecekleri, tatlandırıcı tüm içeceklerle yenilebilir buzlar gibi aşırı tüketimi tavsiye edilmeyen gıda ve içeceklerin reklamı yapılamayacak.

Çocukluk çağı obezitesi ile mücadele kapsamında Tarım ve Orman Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı arasında "Okul kantinlerinde satışa sunulacak gıdalar ve bu gıdalarda kullanılacak logo uygulamasına ilişkin iş birliği protokolü 02.01.2019 tarihinde imzalandı. TAÇESE tarafından çocukluk çağı obezitesi ile mücadele çalışmaları kapsamında 22, 23, 24 ,25 ,26, 27, 28, 29 nolu infografikler hazırlanmıştır.

2. Uluslararası Nadir Hastalıklar Farkındalık Günü Toplantısı, 28 Şubat 2018, Sağlık Bakanlığı Bilkent Yerleşkesi, Ankara

Nadir hastalıkların %50’sinin çocukları etkilemesi, ülkemizde sıkça rastlanan zekâ geriliği, duyu bozuklukları ve fiziksel engelliliğin önemli bir bölümünün de sebebi olması ve akraba evliliklerinin % 23 gibi yüksek bir oranda olduğu ülkemizde 5-6 milyon kişinin bu hastalıklardan etkilendiği ve nadir hastalıklar farkındalık gününün 2018 temasının “**araştırma alt yapıları**” olması nedeniyle enstitümüz tarafından “**Nadir Hastalıklar Farkındalık Günü**” toplantısı düzenlenmiştir. İlgili derneklerin federasyona dönüşümü, referans klinikler ve laboratuvar networkünün kurulumu için bir başlangıç olması hedefi ile 28. Şubat 2018 tarihinde SB Bilkent Yerleşkesi Büyük Salonda gerçekleştirilen toplantıda SB müsteşar yardımcısı, milletvekilleri, SB bürokratları, 22 uzmanlık derneği, 11 nadir hastalık derneği ve 17 kurumun ilgili uzmanları ilk defa bir araya gelmiştir.

Toplantı kapsamında “Ankara Kurumlarının Nadir Hastalık Konusunda Kapasiteleri, Sorunları” ve “Nadir Hastalıklar Registry Sistemleri” konulu iki adet çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştay çıktıları:

- a. Çalıştay sonuç raporları ve daha önceki yıllarda konu ile ilgili hazırlanmış diğer çalıştaylara ait sonuç raporları; TAÇESE, 2018, Nadir Hastalıklar Farkındalık Günü Toplantısı Sunum Kitapçığı, TAÇESE 28 Şubat 2018, Ankara, Nadir Hastalıklar Registry Sistemleri Çalıştay Kitapçığı, TAÇESE 28 Şubat 2018, Ankara Kurumlarının Nadir Hastalık Konusunda Kapasiteleri, Sorunları Çalıştay Raporu, Nadir Hastalıklar ile İlgili Ülkemizde Yapılmış Çalıştayların Sonuç Raporları (2009-2017), İlaç Bilincinin Geliştirilme ve Akılcı İlaç Derneği, 2014, “Nadir Hastalıklar ve Yetim İlaç Sempozyumu” derlenerek enstitü web sayfasında yayınlanmıştır.(www.tuseb.gov.tr/enstitu/tacese/nadir-hastal-k-yay-nlar) Toplantı katılımcıları ve paydaş kurumlar ile paylaşılmıştır.
- b. Ulusal tarama programımız kapsamında taranan hastalıklar ile ilgili pediatri yan dal uzmanlığı insan kaynağı ve kurumlar arası dağılım raporu enstitümüz tarafından hazırlanarak 23.07.2018 tarihinde TAÇESE web sayfasında yayınlanmıştır. (https://www.tuseb.gov.tr/enstitu/tacese/yuklemeler/tacese_yayinlari/ydus_raporu_son.pdf) Aynı zamanda rapor ilgili paydaşlara, SB sağlık insan gücü planlama daire başkanlığına ve YÖK ilgili birimlerine rapor iletilmiştir. Yapılan çalışmalar neticesinde 15.12.2018 tarihinde Resmi Gazete’ de 7151 Sayılı Sağlıkla İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun yayınlanarak 17. maddesinde 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununun ek 158 inci maddesinin ikinci fıkrasına yönelik düzenleme yapılmıştır. Düzenleme ile İstanbul’da Sağlık Bilimleri Üniversitesi müteveli heyetinde TÜSEB Yönetim Kurulunca belirlenen Sağlık Bilimleri Üniversitesi dışından bir üye dahil edilmiştir.(Bakınız Enstitü faaliyetleri 3.2.1.2.g maddesi)
- c. Türkiye kurumlarının kapasitelerinin belirlenmesine yönelik çalışma enstitümüz tarafından başlatılmıştır. Çalışma kapsamında bünyesinde 5 ve daha fazla nadir hastalıklar ile ilgili çocuk yan dal uzmanı bulunan kamu, özel ve üniversite hastaneleri belirlenerek, 21 kamu hastanesi, 20 kamu üniversite hastanesi, 5 Özel üniversite hastanesi ve 2 özel hastaneye nadir hastalıklar konusundaki kapasitelerini belirlemeye sorular sorulmak üzere 27.07.2018 tarihinde mail atılmış olup, çalışma devam etmektedir.

3. Enstitü Öncelikli Sorunlu Alanlarda Paydaşlarla Yapılan Çözüm Odaklı İstişare Toplantıları

3.1. 31.01.2018, DSÖ Türkiye Bölge Ofisinde, DSÖ Avrupa Ofisi Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar ve Sağlıklı Yaşam Program Yöneticisi Doç.Dr. Toker ERGÜDER ve Pavel URSU ile tanışma ve istatistiklerle belirlenmiş ülke sorunlarının ve görüşmek üzere toplantı gerçekleştirilmiştir. Toplantıda kalıtsal kan hastalıkları, talasemi eradikasyonu, anne bebek ölüm oranlarının değerlendirilmesi, bölgesel farklılıklar üzerinde konuşuldu.

3.2. 09.02.2018, Sağlık Bakanlığı Bilkent Yerleşkesi, SB Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü Uluslararası Kuruluşlarla İlişkiler Daire Başkanlığı ile 2019-2020 DSÖ ile Türkiye arsında yapılacak ikili anlaşmalarda TAÇESE önerilerinin sunmak üzere toplantı gerçekleştirilmiştir.

3.3. 12.02.2018, HSGM Genel Müdürü Dr. Hüseyin İLTER ile Genişletilmiş evlilik öncesi ve yeni doğan tarama programları için halk sağlığı laboratuvarları alt yapısının güçlendirilmesi ve TÜSEB tarafından biyoinforatik ağının ve biyobankanın kurulması, aşı danışma kurulu üyeleri, HSGM ve DSÖ arasındaki ikili ilişkiler anlaşması, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğünün veri paylaşımı ve ortak çalışmalar yürütülmesi konularında görüşme yapılmıştır.

3.4. 19.02. 2018, Sağlık Bakanlığı Sıhhiye Yerleşkesi B blok, HSGM Çocuk ve Ergen Sağlığı Dairesi Başkanlığı, HSGM Toplum Sağlığı Hizmetleri ve Eğitim Daire Başkanlığı, SB Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü Halk Sağlığı Bilişimi Dairesi Başkanlığı ile tarama programları (yenidoğan, evlilik öncesi), nadir hastalıkları konusunda toplantı gerçekleştirilmiştir. Biyoinforatik ağ, tanımlanmış

doğrulama referans kliniklerinden geri dönüş olmamakta, ülke mutasyon dağılımı ortaya çıkmamaktadır. Bilişim kısmının güçlendirilmesi için yapıldı.

3.5. 09.03.2018, Sağlık Bakanlığı Sıhhiye Yerleşkesi B blok, Milli Eğitim Bakanlığı, TÜİK, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, HSGM Çocuk ve Ergen Sağlığı Daire Başkanlığı, HSGM Beslenme ve Hareketli Hayat Daire Başkanlığı, Türkiye Adolesan Sağlığı Besleme Araştırması konusunda toplantı yapılmıştır.

3.6. 12.03.2018, Sağlık Bakanlığı Sıhhiye Yerleşkesi B blokta, SB Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Tetkik Teşhis Hizmetleri Daire Başkanlığı, HSGM Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarı Daire Başkanlığı, HSGM Çocuk ve Ergen Sağlığı Daire Başkanlığı, Hacettepe Üniversitesi Tıbbi Biyokimya ABD, SBÜ Ankara Numune E.A.H. , SBÜ Gülhane E.A.H., SBÜ Dışkapı Yıldırım Beyazıt E.A.H. dağılımı ile laboratuvar alt yapısı ve tarama programları konusunda toplantı yapılmıştır.

3.7. 20 Mart 2018, Sağlık Bakanlığı Sıhhiye Yerleşkesi B blokta, Çocuk Alerji ve Astım Akademisi Derneği, Pediatri Uzmanlık Akademisi Derneği, Türkiye Milli Pediatri Derneği, Türk Çocuk Gastroenteroloji Hepatoloji ve Beslenme Derneği ile Çocukluk çağı alerjileri ve klinik çalışmalar konusunda toplantı yapılmıştır.

3.8. 23 Mart 2018, Sağlık Bakanlığı Sıhhiye Yerleşkesi B blokta, Biyokimyasal Genetik Derneği, Genetik Hastalıklardan Korunma Derneği, Genetik Hastalıkları Danışma Derneği, Genetik Derneği, Tıbbi Biyoloji ve **3.9.** Genetik Derneği, Çocuk Genetik Hastalıkları Derneği temsilcilerinin katılımı ile genom projesi sonucunda kişiselleştirilmiş tıpa geçiş sonrası ortaya çıkacak genetik danışman sayısının artırılması amacıyla biyoinformatik kurs planlanması, Türkiye tarama programına dahil edilmesi gereken hastalıkların ve tarama zamanlarının belirlenmesi ve genetik derneklerinin bakanlık yapısı içine entegrasyonunun sağlanması konusunda yapılması gereken çalışmaların görüşülmesi amacıyla toplantı yapılmıştır.

3.10. 28.03.2018, Sağlık Bakanlığı Sıhhiye Yerleşkesi B blokta, HSGM Çocuk ve Ergen Sağlığı Daire Başkanlığı, SB Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü Halk Sağlığı Bilişimi Daire Başkanlığı ile yenidoğan tarama programları, nadir hastalıklar kodlama ve kayıt sistemleri konusunda toplantı yapılmıştır.(Bakınız toplantılar 3.4, 3.10, 3.11)

3.11. 13.04.2018 tarihinde Sağlık Bakanlığı Bilkent Yerleşkesi, Toplantı salonunda SB Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen toplantı da TAÇESE Enstitü Başkanı Prof. Dr. Esma Sarıkaya tarafından ICD ve Orphanet Kodlama Tarihçesi hakkında bilgi verildi. Mevcut kodlama sisteminin nadir hastalıkların kodlanması ve bu hastalıklara sahip hastaların takibi için yetersiz kaldığı bildirildi. Tanı ilişkili Gruplar (TİG) dairesi tarafından, TİG, Türkiye'deki işleyişi mevcut durumu hakkında bilgi verdi. SKRS işleyişi, hastanelerin HBYS üzerine kodlamaları nasıl yaptığı incelendi. Hastaneler için hazırlanan geri ödeme sistemi revizyon çalışması hakkında açıklamalar yapıldı. .(Bakınız toplantılar 3.4,3.9,311)

3.12. 18.04.2018' de TÜSEB Koşuyolu İstanbul Yerleşkesinde, Türk Jinekolojik Onkoloji Derneği, Maternal Fetal Tıp ve Perinatoloji Derneği, Türk Maternal Fetal Tıp ve Perinatoloji Derneği, Türk Neonatoloji Derneği, Türkiye Çocuk Cerrahisi Derneği temsilcileri ile konu alanında uzman akademisyenlerin katılımıyla gerçekleşmiştir. Toplantı, Konjenital anomaliler, teratojenisite, Türkiye referans networkü, hastalık sınıflama kodlama sistemleri gündeminde ile yapılmıştır. Toplantı konjenital anomaliler ve teratojenisite konusunda çalışacak Türkiye sörveyans sistemi, Eurocat'e üyelik, ölüm bildirim sisteminin Eurocat'e entegrasyonu, ICD11'e geçiş ve Sağlık Bakanlığı'nın, ilgili uzmanların yapması gereken uygulamalarla ilgili görüşmek amacı ile düzenlenmiştir.

4. Katılım Sağlanan Toplantı, Çalıştay vb. Etkinlikler

4.1. 10-13 Ocak 2018 tarihleri arasında SB Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Kalite ve Akreditasyon Başkanlığınca düzenlenen 7. Uluslararası Sağlıkta Performans ve Kalite Kongresine enstitü başkanı Prof. Dr. Esmâ SARIKAYA katılarak “Ana Çocuk Sağlığı Hizmetlerinin Performansı Nasıl İzlenmeli? ” konulu sunum yapmıştır.

4.2. 30 Ocak 2018 tarihi itibarı ile enstitü uzmanımız Zuhâl ÇAYIRTEPE yıl boyu toplamda 96 saat sürecek olan, kamu yönetiminde iyi yönetim uygulamaları konusunda hazırlanan eğitim programının Boğaziçi Üniversitesi Yaşam Boyu Eğitim Merkezi tarafından verildiği “Kamuda İyi Yönetişim Sertifika Programı” kabul edilmiş, 19 aralık 2018 tarihi itibarı ile sertifika programını tamamlamıştır.

4.3. 22 Şubat 2018 de, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi tarafından, Bilkent Yerleşkesi Recep Tayyip Erdoğan konferans salonunda düzenlenen “Multidisipliner Göç ve Sağlık” sempozyumunda enstitülü başkanı Prof. Dr. Esmâ SARIKAYA “Kriz Durumlarında Kadın ve Çocuk Sağlığı” konulu sunum yapmıştır.

4.4. 22-23 Şubat 2018 tarihleri arasında HSGM Beslenme ve Hareketli Hayat Daire Başkanlığı tarafından Ankara İçkale Otelde düzenlenen “Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı 2018-2023 Güncelleme Çalıştayına” enstitümüz adına Uzm. Zuhâl ÇAYIRTEPE katılmıştır.

4.5. 12. Şubat 2018,İslam Kalkınma Bankası Türkiye Bölge Ofisi tarafından Ankara’da Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Toplantı Salonunda düzenlenen, “İslam Kalkınma Bankası Katılım Platformu ve Dönüşüm Fonu Tanıtım Toplantısına” enstitü başkanımız Prof. Dr. Esmâ SARIKAYA katılmıştır.

4.6. 24 Şubat 2018, TÜSEB Türkiye Kanser Enstitüsü tarafından Ankara Ufuk Üniversitesi Rıdvan Ege kampüsünde düzenlenen “Tıp Fakültelerinde Tütünle Mücadele Çalıştayına” enstitü başkanı Prof. Dr. Esmâ SARIKAYA katılmıştır.

4.7. 02.03.2018 tarihinde Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi Tarafından Münif İslamoğlu toplantı salonunda düzenlenen “Huntington Hastalığı Farkındalık Toplantısına” enstitü başkanı Prof. Dr. Esma SARIKAYA enstitümüzü temsilen katılmıştır.

4.8. 15 Mart 2018, Tarihinde HSGM Genel Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Daire Başkanlığı tarafından düzenlenen “Çok Paydaşlı Sağlık Sorumluluğu Geliştirme Programı Türkiye’de Çocukluk Çağı Obezitesinin Önleme Toplantı” sına enstitü uzmanı katılım sağlamıştır.

4.9. 14 - 18 Mart 2018 tarihleri arasında Antalya’da Gloria Golf Otelde düzenlenen “6. Uluslararası Fetal Hayattan Çocukluğa “İlk 1000 Gün” Gebe - Çocuk - Beslenme Kongresine” enstitü başkanı Prof. Dr. Esma SARIKAYA katılarak, ‘Türkiye’de yenidoğan tarama testleri’ konusunda sunum yapmıştır.

4.10. 11-13 Nisan 2018 Tarihleri arasında Ankara Üniversitesi, Bilgi Teknolojileri İletişim Kurumu ve Çocuk ve Bilgi Güvenliği Derneği işbirliğinde, Ankara’da Bilgi Teknolojileri İletişim Kurumu binasında, dijital oyunlar teması ile düzenlenen “2018 Uluslararası Çocuk Ve Bilgi Güvenliği Kongresine” katılım sağlanmıştır.

4.11. 19-22 Nisan 2018 tarihleri arasında Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı himayelerinde Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı - Sağlık Bilimleri Üniversitesi işbirliği ile İstanbul Kongre Merkezinde gerçekleştirilen “1.Uluslararası Geleneksel Ve Tamamlayıcı Tıp Kongresine” enstitü başkanı Prof. Dr. Esma Sarıkaya katılım sağlamıştır.

4.12. 14.04.2018 Tarihinde Türkiye Hemofili Derneği tarafından İstanbul Yeşilköy Polat Otelde, Hemofili ve benzeri kalıtsal kanama-pıhtılaşma bozuklukları konusunda yapılan son bilimsel çalışmaları tartışmak üzere düzenlenen “15.Uluslararası Türkiye Hemofili Kongresine” katılım. Çocukluktan erişkinliğe geçiş döneminin 18-23 yaş olarak tanımlanması gerekliliği sağlık hizmetleri genel müdürü Alper Cihan ile görüşülmüştür. Pratisyen tabiplerin hasta yatırmaları ve uzman tabiplerin hasta bakma yaş sınırı hakkındaki Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü 2018/30 sayılı genelgesi 18.12.2018 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kronik genetik hastalığı olan çocukların tedavisi için; genelgede “Çocukluk döneminde başlayıp erişkinlik döneminde de tanı, tedavi ve takip gerektiren hastalıklarda hastaların, 18(on sekiz) yaşına kadar çocuk ana/yan dal uzman tabipleri tarafından; 18-23 yaş arasında hem çocuk hem erişkin ana/yan dal uzman tabipleri tarafından; 23 yaş sonrasında ise erişkin ana/yan dal uzman tabiplerince tanı, tedavi ve takibi yapılır. 18-23 yaş arasındaki “ devir süresi” içinde hastanın erişkin ana/yan dal uzman tabibine devredilmesi gerekmektedir. Ancak, erişkin ana/yan dal uzman tabiplerince takibi yapılamayan kalıtsal, immünolojik ve metabolik hastalıklarda, hastaların erişkinlik döneminde de ilgili çocuk hastalıkları yan dal uzman tabipleri tarafından da tanı, tedavi ve takibi yapılabilir. Yine, çocukluk döneminde başlayıp erişkinlik döneminde de tanı, tedavi ve takip gerektiren hastalıklarda erişkin yan dal uzman tabibin aynı il sınırları içinde fiilen olmadığı durumlarda, ilgili erişkin ana dal uzman tabibi takibinde çocuk yan dal uzman tabiplerince de ilaçları raporlamak ve reçetelemek suretiyle takibine devam edilebilir” ifadeleri ile düzenleme yapılmıştır.

4.13. 19-20 Nisan 2018 Tarihleri Arasında TÜSEB tarafından İstanbul Lutfi Kırdar Uluslararası Kongre ve Sergi Sarayı’nda düzenlenen “Biyoteknolojik İlaçlarda Gelecek ve Türkiye” Sempozyumu katılım sağlanmıştır.

4.14. 25.04.2018, Etlik Zübeyde Hanım Kadın Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi tarafından düzenlenen “Ebelik ve Doğum” Sempozyumuna enstitü başkanı Prof. Dr. Esma SARIKAYA katılarak, “Ebelik ve Doğum” konulu sunum yapmıştır.

4.15. 25-27 Nisan 2018 tarihleri arasında Yalova İl Sağlık Müdürlüğü tarafından Yalova termal kaplıcaları tesislerinde düzenlenen anne ve bebek ölümlerini önleme çalıştay ve Yalova sezaryen oranları

değerlendirme toplantısına enstitü başkanı Prof. Dr. Esma SARIKAYA katılarak, “Yenidoğan tarama programları ve sezaryen oranları” konusunda sunum yapmıştır.

4.16. 04.05.2018, İstanbul Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi hemşirelik hizmetleri birimince Hilton Kozyatağı Otelinde düzenlenen “1. Uluslararası İnovatif Hemşirelik Kongresine” enstitü başkanı Prof Dr. Esma SARIKAYA katılım sağlayarak açılış konuşması yapmıştır.

4.17. 05.05.2018, Doğasında Doğum Derneği tarafından ATO binası meclis salonunda düzenlenen “Toplumumuzda Doğum Algısı” konulu sempozyuma enstitü başkanı Prof. Dr. Esma SARIKAYA katılım Sağlayarak “Türkiye’de doğum gerçekleri” konulu sunum yapmıştır.

4.18 Mayıs 2018 HSGM Çocuk ve Ergen Sağlığı Daire başkanlığı tarafından Ankara Sheraton otelinde düzenlenen “Dünya Talasemi Günü Etkinliğine” enstitü başkanı Prof. Dr. Esma SARIKAYA katılım sağlamıştır.

Konu hakkında ilk görüşmeler 3.1 ve 3.3 ‘de yer alan toplantılarda yapılmıştır.

4.19. 09.05.2018 -13.05.2018 tarihleri arasında İtalya’da düzenlenen Uluslararası 2. Kadın Kongresine enstitü başkanı Prof. Dr. Esma SARIKAYA katılım sağlamıştır “The Potential Impact Of Population Mobility On Health.” konulu sunum yapmıştır.

4.20. 31 Mayıs -2 Haziran 2018 tarihleri arasında Türkiye Maternal Fetal Tıp ve Perinatoloji Derneği tarafından Sheraton Hotel Ankara’da düzenlenmiş “Prenatal Tanı Subgrub” kongresine enstitü başkanı katılım sağlamıştır.

4.21. 19 Haziran 2018 de Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsünce Holiday Inn Otel-Çukurambar, Ankara’da düzenlenen “2018 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması Hazırlık Toplantısına” rapor hazırlanarak katılım ve katkı sağlanmıştır.

4.22. 20 Haziran 2018 tarihinde Türkiye Aile Sağlığı ve Planlaması (TAP) Vakfı tarafından Otel Midi Ankara’da düzenlenen “Ergenlik Sürecinin Desteklenmesi İçin Geliştirilecek Stratejiler ve Yapılacak Uygulamalar” toplantısına katılım sağlanmıştır.

4.23. 18-19 Eylül 2018, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Türkiye Aile Yapısı Araştırması Serileri (2006, 2011, 2016) Temel Alınarak Hazırlanan 11 Makalenin Bulgularının Tartışılması ve Sosyal Politika Önerileri Geliştirme Toplantısına enstitü başkanı ve uzmanı katılmış ve toplantı çıktılarına ilişkin hazırlanan rapor Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’na ulaştırılmıştır.

4.24. 20-21 Eylül 2018 tarihleri arası İstanbul Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi tarafından İstanbul, Kalamış Wyndham Grand Hotel düzenlenen 36. Zeynep Kamil Jinekopatoloji Kongresine enstitü başkanı Prof Dr. Esma SARIKAYA katılım sağlamıştır “Riskli Gebelikler İl Düzeyinde Alınması Gereken Önlemler.” konusunda sunum yapmıştır.

4.25 4-8 Kasım 2018 tarihlerinde Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti ve KLİMUD tarafından, Antalya Starlight Otel & Kongre Merkezinde düzenlenen XXXVIII. Türk Mikrobiyoloji Kongresi / 10. Ulusal Moleküler ve Tanısal Mikrobiyoloji Kongresi / International Symposium on Migration Travel & Infection programlarında enstitü başkanı Prof. Dr. Esma SARIKAYA “Maternal Perinatal Enfeksiyonlar“ konulu konuşma yapmıştır.

4.26. 8-11 Kasım 2018 tarihleri arasında Antalya Titanic Belek Otel ve Kongre Merkezinde, TSRM 2018 Ulusal Üreme Sağlığı ve İnfertilite Kongresi “üremeye Yardımcı Tedavilerde Güncel Sorunlar ve Çözüm Önerileri” panelinde enstitü başkanı Prof. Dr. Esma SARIKAYA panelist olarak görev almıştır.

4.27. 29-30 Kasım 2018, HSGM Beslenme ve Hareketli Hayat Daire Başkanlığı tarafından Latanya Otel Ankara’da düzenlenen “II. Okul Sağlığı ve Beslenme Dostu Okul Sempozyumu’na” enstitü başkanı Prof. Dr. Esma SARIKAYA katılarak “Adolesanlarda Beslenme Fiziksel Aktivite ve Sağlık” oturumunda başkanlık yapmıştır.

4.28. 18 Aralık 2018 Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) – Türkiye Aile Sağlığı ve Planlaması (TAP) Vakfı ortaklığında Ankara Kavaklıdere Holiday Inn Otelde düzenlenen “Okulda ergenlik ve ergen sağlığı eğitimi istişare toplantısı – II” enstitü başkanı Prof. Dr. Esma SARIKAYA “Okulda Ergenlik ve Ergen Sağlığı Eğitimi İstişare Toplantısı – II” konulu sunumu ile açılış konuşması yapmıştır.

4. KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

4.1 Güçlü özellikler

- a. Cumhurbaşkanlığı sistemi ile hızlı karar alan ve uygulayabilen devlet yapısı
- b. Bilim, teknoloji ve yenilik politikaları geliştirmede yeteneğe ve deneyime sahip güçlü üniversiteler ve yetişmiş insan kaynağının mevcudiyeti.
- c. Ulusal hedeflere ulaşmadaki istek ve motivasyon
- d. Sağlık hizmetlerinde, eğitimde, denetimde, örgütlenmede, yetki ve sorumlulukta merkezi, bürokratik ve politik bir örgütlenmesi olan sağlık bakanlığının birikimlerinden faydalanma imkânı.
- e. Ulusal düzeyde merkezden taşraya en uç noktaya kadar ulaşılmasını sağlayan sağlık sisteminin olması,
- f. Ulusal düzeyde sağlıklı ve geliştirilebilir bir veri tabanının olması, sağlık bakanlığın güvenli bir ağa sahip olması, kurum faaliyetlerinin etkisini ölçmeye yönelik çalışmalara olumlu katkısı.
- g. Hayat boyu öğrenme imkânlarının giderek yaygınlaştırılması.
- h. Çalışma faaliyet alanına giren konularda köklü geçmişi, birikimi ve kurumsal yapısı olan kamu kurumlarının varlığı.
- i. Medyanın etkili biçimde kullanılma olasılığı.
- j. Faaliyet alanının proje ve hizmet geliştirmeye açık bir alan olması.
- k. Karar alma ve tavsiyede bulunma yetkisine sahip olması
- l. Birleşmiş Milletler binyıl kalkınma ve 2030 sürdürülebilir kalkınma hedefleri ile Türkiye 10. Kalkınma planında öngörülen enstitü ile ilgili konularda oldukça fazla madde yer alması.

4.2.Zayıf özellikler

- a. Enstitü mekânın tanımlanmamış olması. Sürekli Taşınma ihtiyacının olması (TAÇESE 2018 yılında üç kez taşınmıştır.)
- b. Kurumun yeni yapılanıyor olması nedeniyle köklü bir geçmişe ve ortak bir kurum kültürüne ilişkin bilgi birikimine sahip olmaması, hizmetlerin sunumuna ilişkin görev, yetki, sorumluluklar ve standartların net olarak belirlenmemiş olması.
- c. Enstitü ve TÜSEB başkanlığı ve SB arasında koordinasyon ve iş birliğinin yetersiz olması,
- d. Paydaşlar ve diğer kurum ve kuruluşlar nazarında yeni kurulan bir kurum olası nedeniyle yeterince tanınmaması.
- e. Enstitü bünyesinde nitelikli insan kaynağı ve teknik altyapısını tamamlamamış olması.
- f. İş süreçlerinde bürokratik yavaşlık, iş ve işlemlerde istenen hıza ulaşılamaması
- g. İç kontrol sisteminin henüz tamamlanmamış olması
- h. Yetişmiş beyinler için yeterince cazibe merkezi olamaması.
- i. Türkiye’de anne bebek ve çocuk sağlığına yönelik istatistiklerin yetersizliği
- j. Sürdürülebilir sağlık politikalarının olmaması.

4.3.Fırsatlar

- a. Cumhurbaşkanlığı sistemi ile bürokratik hantallıktan uzak hızlı karar alan ve uygulayabilen devlet yapısı
- b. Anne, çocuk ve ergen sağlığı konusunun sosyal politikalarda birincil ve daima gündemde olması
- c. Ülkenin ulusal düzeyde anne, çocuk ve ergen sağlığına yönelik koruyucu ve tedavi edici geniş bir teşkilat ağına sahip olması, kitlelere kolay ulaşılması, bütün illerde taşra teşkilatının olması
- d. Araştırma ve geliştirme faaliyetlerine ve ülkemizin dışa bağımlılığını sonlandırmaya önem vermesi
- e. Faaliyet alanında güçlü ve çok sayıda sivil toplum kuruluşunun bulunması
- f. Aşıyla korunabilen hastalıklarda düzenli uygulanan ve takip edilen ulusal aşı takviminin olması
- g. Dayanışmacı sosyal yapının varlığı,
- h. Hedef kitlesinin nüfus dağılımındaki payı
- i. Çalışma alanında geniş bir bilgi birikiminin olması
- j. Toplumda kadın hakları ve çocuk haklarına yönelik bilincin artmış olması
- k. Tanı ve tedavi amaçlı kit ve tıbbi gereçlerdeki gelişmeler
- l. Toplumunun hastalıklarının tedavisi için sağlık merkezlerine gitme alışkanlığının olması

4.4.Tehditler

- a. Ulusal ve Uluslararası güvensiz ve istikrarsız siyasi ve mali dengeler
- b. Ülkemizdeki bölücü ve yıkıcı terör olayları
- c. Sağlık sektöründe ilaç, sağlık malzemesi ve teknik donanımda dışa bağımlılığının yüksek olması
- d. Yetişmiş insan gücünün beyin göçüyle yurt dışına kaymış olması
- e. Küresel ısınma ve göç sorunu
- f. Türkiye'nin coğrafi konumunun doğal afet bölgesinde olması
- g. Toplumda bilgi eksikliği, yerleşik önyargılar
- h. Hedef kitlenin (kadın-ergen-çocuk) yaşam döngüsünün farklı dönemlerden geçmesi ve bu dönemlerin her birinde fiziksel, ruhsal ve sosyal farklılıklar yaşaması
- i. Sağlık okuryazarlığının yeterli seviyede olmaması

4.5. Değerlendirme

Enstitünün kurumsallaşma ve personel istihdam sürecinin devam etmesi, kanunda tanımlanmış görevlerini yerine getirmekte arzu edilen seviyeye ulaşmasının önünde engeldir. Mevcut koşullar içinde enstitü ilgi alanındaki faaliyetlerde çalışılmaya devam edilmektedir.

5.ÖNERİ ve TEDBİRLER

Enstitümüzün kısa ve uzun vadeli hedeflerini yerine getirilebilmesi için TÜSEB Stratejik planın onaylanarak yürürlüğe girmesi, bütçesinin tanımlanması, personel norm kadrosunun oluşturulması, yönetmelikte belirtilen birimlerini kurması için personel istihdamını sağlanması, kanun değişikliğine gidilerek enstitünün Ankara 'da yapılanmasının sağlanması ve fiziki mekan ihtiyacın karşılanması acil gerekliliklerdir.

EKLER

Üst yönetici ve Harcama Yetkilisi İç Kontrol Güvence Beyanı

Mali Hizmetler Birim Yöneticisinin Beyanı

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak yetkim dâhilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dâhilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim. (Ankara -01.2019)

İmza

Prof. Dr. Esma SARIKAYA

Enstitü Başkanı

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Harcama yetkilisi olarak yetkim dâhilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için idare bütçesinden harcama birimimize tahsis edilmiş kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanıldığını, görev ve yetki alanım çerçevesinde iç kontrol sisteminin idari ve mali kararlar ile bunlara ilişkin işlemlerin yasallık ve düzenliliği hususunda yeterli güvenceyi sağladığını ve harcama birimimizde süreç kontrolünün etkin olarak uygulandığını bildiririm.

Bu güvence, harcama yetkilisi olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dâhilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim. (Ankara -01.2019)

İmza

Prof. Dr. Esma SARIKAYA

Enstitü Başkanı

MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI

Mali hizmetler birim yöneticisi olarak yetkim dâhilinde;

Bu idarede, faaliyetlerin mali yönetim ve kontrol mevzuatı ile diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin etmek üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerimin zamanında üst yöneticiye raporlandığını beyan ederim.

İdaremizin 2018 yılı Faaliyet Raporunun “3.1. Mali Bilgiler” bölümünde yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim. (Ankara-01.2019)

İmza

Mehtap DİRİL

İdari Personel

Gerçekleştirme Görevlisi